

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Revizori neerlandezi nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se returnează.
Inserațiile
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
Viona la M. Duhas Nachf.,
Augenfeld & Emeric Les-
sz, Heinrich Schalek, A. O-
sch, Nachf., Anton Oppalik,
in Eudaposta la S. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
pod (VII Erzsebet-körut
Prețul inserțiilor: o serie
pe săptămână pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invo-
ia. — RECLAME pe pagina
2-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.,
— în zilele de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
— în zilele de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
bărgul Inului Nr. 30. etagiu
1. Pe un an 30 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dăruirea acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

(Număr de Duminică 36.)

Telefon: Nr. 226.

Nr. 192. — Anul LXXII. Brașov, Sâmbătă 5 (18) Septembrie. 1909.

Ordonanța lui Apponyi și preoțimea.

Vala Mureșului, 14 Sept. n. 1909.

In legătură cu conflictul între bi-
serică și Apponyi, între altele s'a ac-
centuat necesitatea unei opozițiuni
puternice din partea mirenilor, a con-
vocării unui congres pur mirenesc,
care să protesteze la locurile compe-
tente contra noiei lovituri ce ni-se
pregătește. Nu-mi aduc aminte însă
să se fi accentuat și necesitatea unui
protest energetic din partea preoțimei
de rând, care — e interesată perso-
nal în această afacere. Ba, după cum
îmi aduc aminte, anume s'a încunju-
rat a se accentua acest lucru, poate
din motivul ca să fie ferită preoțimea
de eventualele șicanări etc., apoi ca
să aibă preoțimea cu ce-și motiva împo-
trivirea, adică cu atitudinea popo-
lului mirean.

Din parte-mi însă cred, că acest
mod de a vedea lucrurile, e cu totul
greșit. Pentru că ordonanța d-lui Ap-
ponyi în sine e o mare nedreptate.
Dacă preoțimea și superioritatea bi-
sericească, ar motiva neexecutarea
ordonanței cu atitudinea poporului,
atunci foarte ușor ar putea să apară
lucrul ca și când ordonanța lui Ap-
ponyi ar fi justă în sine, iar preoții
se împotrivesc numai siliți de popo-
rul mirean, dus în rătăcire de „agi-
tatorii fără suflet.”

Față cu o ordonanță nedreaptă,
însă, e evident, că preoțimea e da-
toare să protesteze și să se împotri-
vească, chiar și când întreg poporul
ar fi pentru executarea ei. Iată de
ce scriitorul acestor șire crede, că e
nu numai conștient, ci și necesar, ca
să se miște și preoțimea, și să-și ri-
dice și ea glasul împotriva nesăbui-
tului atentat al lui Apponyi!

Apoi mai e un motiv și anume
trebuie să se răspundă lui Apponyi,
care într-un interviu acordat de cu-
rând unui ziarist italian a afirmat, că
preoțimea nu e solidară cu „așa zișii
naționaliști” — ci dimpotrivă aprobă

politica d-sale. Așadar noi, preoții, în
interesul bunei noastre reputațiuni,
trebuie să dovedim contrariul. Trebuie
să dovedim lumii, că noi, prin faptul
că am primit congrua, la care am av-
ut drept, pentru că din al nostru
și din al poporului nostru e și
congrua, de care ne împărțăm noi,
nu am devenit eo-ipso trădători de
biserica și neam. Trebuie să dovedim
că știm prețui mai mult interesul bi-
sericii și al neamului, decât chiar pro-
pria noastră bunăstare. Și asta cu a-
tât mai vărtos, că „prieteni” noștri
maghiari (și lui Apponyi) le place a
afirma că numai arhieriei aruncă
preoțimea în mizerie — și prin ur-
mare, împotrivirea preoțimei e numai
un rezultat al „forței majore”. Ba, se
aud și astfel de voci, cari ar avea
cunoștința de oare-care amărăciune,
de care ar fi cuprinsă preoțimea în
contra propriilor superiorități biseri-
cești din cauza conflictului cu Ap-
ponyi. Firește, aceste sunt neadevă-
ruri. Dar neadevărul acesta trebuie
să-l dovedim și noi prin fapte! Să
ne alăturăm față la arhieriei și peste
tot la organele noastre ecleziastice
superioare. Prin neinteresare de ca-
uză am desavua numai pe aceia cari
luptă pentru dreptate.

Să desbatem ordonanța lui Ap-
ponyi în sinoadele protopopești și
să ridicăm cel mai solemn protest
contra aceleia. Iar sinodul archidiece-
san din toamnă — și alte sinoade
diecesane ce eventual s'or mai ținea
(și respective ar trebui să se țină)
să nu fie altceva decât manifestați-
uni solemne pentru punctul nostru
de vedere!

Acțiunea mirenilor, să nu fie așa
dar exclusivă—ci paralelă cu acțiunea
preoților.

În interviul amintit, Apponyi
mai afirmă și aceea, că poporul nu e
solidar cu conducătorii lui. Contrariul
acestei afirmațiuni iarăși numai noi,
preoții, putem să-l dovedim. Să spunem
poporului chiar și dela sfântul altar
că nori grei se ridică asupra bisericii
noastre. Că guvernul ungar a dat o

ordonanță preoților, ca copiii ro-
mâni din clasele superioare ale școa-
lei școlare să le propună religionea
și în limba maghiară, asemenea să-i
învețe și rugăciunile în limba ma-
ghiară. Că din cauza aceasta a izbuc-
nit un grav conflict între biserică și
guvern. Și să indemnăm poporul ca
să înalțe rugăciuni fierbinți, pentru ca
să trecem în pace peste acest con-
flict. Dar nici cu o vorbă să nu spu-
nem, că oare legală, justă, e ordo-
nanța lui Apponyi ori ba, ca să nu
să zică că agităm, ci să o lăsăm asta
în judecata poporului. Apoi să vie
Apponyi între noi, — îl asigurăm de
mari surprize.

Așadar preoțimei îi revine un
mare rol în lupta ce e pe pornite. Și
desigur, își va cunoaște rolul, cum și-
l'a cunoscut totdeauna. În interesul
propriei reputațiuni, și acum, ca și în
decursul veacurilor, preoțimea va fi
la locul ei.

— sp. —

De peste săptămână.

Fierbere mare în politica țării
noastre. Conferințe de miniștri, audi-
ențe la Regele, svonuri de dimisiie în-
tr'una, și nici un plan cuninte sau
măcar o vorbă serioasă și un om de
încredere, care să dea nădejde, că se
va rezolva în curând criza și se va
restabili mersul normal în afacerile
țării. Starea de criză, starea anor-
mală, par' că a devenit la noi ceva
permanent, ceva obișnuit. Un singur
lucru e sigur: Majestatea Sa nu mai
vrea să facă concesii!! A declarat
el însuși, și apoi a spus în mai multe
rânduri și moștenitorul tronului, că
banca comună vreau s'o susțină ne-
greșit și că nu vor permite „ca să
se introducă politica în armată”, va
să zică nu vor suferi maghiarizarea
ei, niciodată, căci monarhia înainte
de toate are lipsă de o armată uni-
tară disciplinată. Și nu numai atât,
dar Regele pretinde totodată energie,
dela cabinetul de acum, ca să se gân-

dească întâi la punctele pactului și
să implinscă datorintele ce a luat
asupra ei coaliția în acel pact, între
cari în rândul întâi este votul uni-
versal. Dela acesta regele nostru nu
cedează nici o iotă, și după toate sem-
nele nu se îndestulește cu proiectul
lui Andrassy, ci vrea o lege electo-
rală în adevăr egală!! Inzădar sunt
toate consfăturile ministrilor, ca și
cele de alaltăeri, înzădar adunările
kossuthiștilor pentru bancă, cărora nu
le mai dă nime crezământ, înzădar
sunt chemările miniștrilor Apponyi,
Wekerle și Zichy, la Regele. La ace-
ste audiențe Regele nu caută a se
târgui, ci nu face altceva decât le
mai spune odată voința sa hotărâtă
și ultimă. Între astfel de împrejurări
se spune, că ministerul Wekerle, cât
de curând iarăși va da dimisia și
are să-i urmeze un cabinet ca și acela
al lui Fehervary.

*

Altă greutate vor face miniștri-
lor de acum, delegațiile. Anume chel-
tuelile noi cu anexarea Bosniei și Her-
țegovinei, apoi cu alte reforme în ar-
mata de pe uscat și marină, se urcă
la un jumătate miliard coroane!!
Deși această sumă uriașă — din care
câteva milioane s'au cheltuit înainte
cu mobilizarea de astă primăvară —
ar fi să se împărțească pe câțiva ani,
totuși, în sărăcia cea mare a țării
noastre, nouile poveri vor aduce cu
sine un deficit însemnat în budgetul
țării. Coaliția nu bucuos va vota
aceste cheltuieli și pentru alte motive.
Popularitatea ei, tare zdrențuită în
urma ridicării cvotei și a contingen-
tului de recruți, ar suferi o nouă scă-
dere, mai ales că din multele făgă-
duieli frumoase, ce a făcut venind la
putere n'a implinit măcar una sin-
gură în schimb, afară doar de ridica-
rea de lefuri la slujbași. Mai face și
tactică coaliția. În schimbul acestor
cheltueli, dacă le-ar vota, caută să
stoarcă iarăși concesii de la Maj. Sa.
Tot vechea perfidie.

*

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Trubadurul.

Venea odat' un cântăreț
Din alte țărături, de departe:
El lira și-o strunea isteț
Și cunoștea și multă carte.

Adâncul codrilor de brad
În ochii lui senini încape...
Ce limpezi de pe buze-i cad
Cuvintele 'n doiniri de apel!

Azi, trubadurii cum s'au dus,
Și cine stă să-i mai asculte?
În cânt aveau un dor nespus,
Clocotitor, și patimi multe...

Povestea stelelor ce-apun
Afla în inimi tâlcuirea:
Zadarnic lira mi-o înstrun
Să cânt asemenea iubirea;

Și liniștea măreață 'n crâng,
Zvonirea undei, ce se pierde,
Aleanul mierlelor ce plâng
În luminiș de codru verde...

Durerea, sufletul i-a frânt,
Dar cine-o poate înțelege?
O lume-și află rostu 'n cânt
Și-un trubadur, 'era un rege...

Rătăcitor, venea tăcut
Din lumea mândrelor castele;
Prieten, codrul și-a făcut,
Străjeri, scăpărătoare stele...

Și poposi în des de fagi
De truda zilei și căldură;
Mireasma florilor de fragi
Pe nesimțite-l duc, îl fură.

Prinde-a 'nsera și din cuprins
Cad umbre mari și tot mai dese;
Vestmânt de vrajă luna-și țese,
Doinește codrul tot mai stins.

Iar când ascunsele poteci
Nălbesc sub raze dulci. De soarte
Încrămățată frântă, reci
Pe strune, degetile moarte...

I. Broșu.

Feciorul lui Sărăcilă — ginere împărătesc!

...Ast Sărăcilă a avut un singur cop-
pil; dar copil, deștept nevoe mare... Se
mira și tat-său de atâta deșteptăciune, fi-
indcă știa că tot neamul lui a fost tot
de-o mână ca și el. Și parcă flu-său le
luase mîntea la toți frații cari nu i a avut,
dar cari se puteau naște, însă la ce era
să se mai nască dacă nu ar fi avut minte?
Și de aia nu s'or fi născut.

Și cu cât copilul creștea, cu atât
par'că tot mai deștept se făcea, dar n'a
avut noroc! Și dacă n'ai noroc!...

Când îi era copilului lumea mai dragă
atunci i-a murit tat-său. Și ce năcaz îi
era!... Nu de-alta, ci de căteori se întâm-
pia de trecea pe lângă vr'un cărd de oa-
meni la taină, numai că-i auzia dându-și
coate.

— »Asta e băiatul lui Sărăcilă?!

— »Păi dar al cui să fie?!

— »Taci frate!...

— »Da la ce să mai stau eu pe-aici,
să nu mă mai slăbească oamenii cu: »ă-
sta e băiatul lui Sărăcilă». Până când? Ia
să plec eu în lume, că zice și cântecul:

Decât ruda și vecinul,
Mult mai bun îți este strinul.
Că ruda te năcăjește
Și vecinul te vorbește...
Însă strinul îți zămbește,
Din inimă te iubește,
La nevoe te ajută,
Te mângăie, te sărută...

Și ce-o fi, o fi! Cum 'oi munci, așa
oi trăi...

Și a plecat copilul.

O fi mers el așa, o fi mers, pân' a
dat de un om, — asta era rotar. Îl roagă
ca să între și el ca să învețe rotăria și
rotarul om bun, l'a băgat. A slujit el cât
o fi slujit — până când i-a ieșit statu,
și-a vrut să plece. Al rotar, fiindcă stat
copilul la el atâta timp, i-a dat și lui un
car cu boi cu tot, c'apoi să-și poată face
și el casă, masă — tot rostul omului...

Așa, băiatul a plecat la pădure cu
carul, la lemne, cântându-și cântecul:

— »Când ai zice trei măslinae...
Cine e mai strin ca mine?
Numai mierla din pădure...

Conflictul bisericilor noastre cu Apponyi se agravează, spre norocul nostru. Da, spre norocul nostru, căci ministrul a dat ordonanța pentru catechizare și către biserică sârbească, care desigur nu se va lăsa nici ea purtată de porunci volnice și astfel noi vom avea un nou aliat, un nou tovarăș de luptă. Cunoscând firea aprinsă a Sârbilor, ne putem aștepta și la o luptă cu pumnul între Sârbi, dacă s'ar găsi acolo vreun catichet gata de a se supune. *Catolicii maghiari* parcă deasemenea încep să se arate pe partea noastră, și dacă nu o fac pe față, cel puțin nici pe lângă ministru nu-și arată prietănia, și nu-i dau ajutor. — In alt loc al ziarului apoi dăm seamă, despre *vederile Sfântului Scaun din Roma*, in chestia acestui conflict! — Deputații noștri vor interpela in dietă pe ministrul volnic, și vor uza de toate mijloacele, cum a declarat presidentul clubului, Dr. T. Mihali in ziarul nostru, ca împreună cu arhieriei, și cu toată ceata credincioșilor să dea răspunsul convenit ministrului. Se zice că la *Curtea din Viena* s'au simțit foarte neplăcut atinși de nebunia lui Apponyi, și acesta poate chiar din pricina asta e chemat la audiență. S'a ocupat și *consiliul ministerial* cu afacerea, dar nu se știe dacă a hotărât ceva. Se adevărește știrea că episcopii gr. catolici s'au înțeles la Blaj, ca să se împotrivescă chiar și dacă prețul ar fi părăsirea scaunului episcopesc, in care nu mai vreau să stea, dacă nu pot sta cu vrednicie! Așteptăm cu nerăbdare ziua de 24 Septemvrie, pe când a dat termin ministrul mitropolițiilor noștri.

Adunarea poporală din Vințul de jos, in care deputatul Dr. Maniu și-a ținut darea de seamă, după cum am anunțat, a avut loc Duminecă, cu mare însuflețire și o mulțime de oameni. Au mai vorbit și alți deputați, ca Dr. T. Mihali, Dr. Vlad, Dr. Ștefan Pop. S'a primit pe urmă o energică *moțiune*, pe care o dăm aci întreagă: „Adunarea își exprimă cu însuflețire unanimă și votează d-lui deputat Dr. Iuliu Maniu, precum și clubului naționalităților încredere deplină. Pretinde, cât mai curând înscrierea in lege a *votului universal* fără nici o restricțiune. Desaprobă *politica exclusivistă de rasă și clasă* a actualului guvern, care prin această politică nefastă periclitează prestigiul de mare *putere* a monarhiei austro-ungare. Conform spiritului liberal al timpului de astăzi pretinde *desăvârșita democratizare a țării*, și înfăp-

tuirea deplină a tuturor drepturilor omenești, fără de care nici individul, și nici colectivitatea acestor indivizi, care formează statul, nu poate exista. Protestează cu toată energia și cu adâncă indignare contra *atentatului îndreptat împotriva limbii și legii românești prin ordonanțele ministrului Apponyi* privitoare la propunerea religiei și își exprimă sincera satisfacție in fața solidarității depline a neamului românesc in respingerea acestui neomenesc atac“.

Din lumea mare nu vin noutăți mai mari. *Cook și Peary*, cei doi călători la polul nord, se ceartă înainte care a fost și care n'a fost la pol. Concursul de aeroplane din Brescia s'a sfârșit cu aceleași frumoase rezultate ca și cel din Franța. Peste tot, încercările de plutire prin văzduh urmează acuma una după alta, și tot cu mai mult noroc. Un singur om a căzut cu aeroplanul său și a rămas mort pe loc. Sunt și doi Români cari fac încercări de seamă cu mașini de sburat: inginerul *Vlaicu* dela noi, și locotenentul *Goliescu*, din România.

Câteva noutăți scurte, dar interesante mai avem din țară. Regele a *grățiat* pe toți cei inchiși din pricina măcelului dela *Cernova*. Atât mai furios este procurorul din *Zagrab*. Terminându-se ascultările in procesul Croaților acuzați cu tradare de patrie, procurorul a propus ca pe șase inși să-i osândească la *moarte prin ștreang*, iar pe ceilalți la *robie de câte 10—20 ani!* E mare indignarea Croaților. Apărătorii celor acuzați în vorbiri aspre, două-trei zile câte unul.

Centenarul lui Șaguna.

Circular adresat preoțimei din arhidieceză.

Nr. 10393 Pres.

Preanoraților protopresbiteri și administratori protopresbiterali și onoratei preoțimi din arhidieceza noastră transilvană!

Finlă in anul trecut s'a implinit un secol, sau o sută de ani, dela nașterea fericitului marelui nostru Arhiepiscop și Metropolit Andreiu baron de Șaguna, născut in anul 1808 și răposat in Domnul la 1873, congresul nostru național-bisericesc voinde a-și manifesta vecinica sa recunoștință și venerațiune pentru multele și marile lui binefaceri in folosul bisericii și al neamului nostru, prin concludul său din 1906 Nr. 131, a aflat de bine a dispune sărbarea aniversării centenarului nașterii dânsului, in toate bi-

sericile din metropolia noastră, într'un mod demn de vrednicia lui și de recunoștința noastră, după programul următor:

1. In *Dumineca din 4 (17) Octomvrie* anul curent să se serbeze in toate bisericile din metropolia noastră parastase solemne pentru odihna sufletului fericitului nostru mare Arhiepiscop, după a căror terminare să se cetească poporului cuvântarea mea panegirică, care vi se va trimite in zilele viitoare.

2. Tot in acea zi să se mai țină și o serbare școlară pentru a se arăta și tinerimei școlare simțul nostru de recunoștință către fericitul mare Arhiepiscop, pentru număroasele binefaceri închinete bisericii și neamului nostru. Programul acelei serbări o vor combina preoții cu învățătorii după împrejurările locale.

3. In ziua următoare, Luni, va urma la mormântul fericitului, in comuna Rășinari, desvălirea bustului (chipului) său făcut in piatră de marmoră, la care pe lângă deputații congresuali pot participa și alți venerabili ai răposatului.

Implinindu-le acestea cu receruta pietate, se va bucura și sufletul Lui din cer și ne va soli și de acolo, din sfintele locașuri, precum ne-a solit și pe pământ la prea bunul Dumnezeu ajutorul neapărat de lipsă la binele și fericirea noastră.

După cari cu binecuvântare arhierască am rămas

Sibiul, 1 Septemvrie 1909.

Al vostru

de tot binele voitor

Ioan Meșianu m. p.,
arhiepiscop și metropolit.

Roma pentru noi.

In numărul nostru de ieri, la ultime știri, am dat și noi informația despre o intervenție a Mitropolitului nostru gr. catolic la scaunul din Roma și despre rezultatul ei. Iată aci și o depeșă primită de „*Neue Fr. Presse*“, in aceiași cestiune:

„*Roma, 15 Sept. Despre știrile primite, asupra protestului preoțimei române din Ungaria, ca în școlile din comitatele românești, să se propună religia și ungurește, in cancelaria vaticană se vorbește cu cea mai mare rezervă. Dacă a sosit la cancelaria vaticană vreo jalbă, sau ba, nu se desminte nici nu se confirmă, dar sunt de părere la Sfântul Scaun, că religia trebuie să fie predată in limba maternă cel puțin in școala poporală. Așadar episco-*

pii români, dacă au luat poziție in contra unei dispoziții ce vatămă drepturi fundamentale, n'au făcut decât să-și împlinească datorința.

Sfântul Scaun e ultima instanță, dacă toate celelalte demersuri ar rămânea fără rezultat. In Pozen a fost tocmai ca și in Ungaria acum. Vaticanul a intervenit, când toate tratativele episcopilor cu guvernul au dat de mal. Firește, intervenția n'a adus încă nici un folos, dar să nu se uite că „biserică poate aștepta, biserică fiind eternă!“

Rezultatele manevrelor. Comanda supremă de la manevrele din Gross-Meserich, a dat un buletin despre progresele armamentelor noi, cu cari s'au făcut experimente. Telefonul, telegraful și posta au făcut servicii precise, ca nici odată. Automobilele și trenurile motoare s'au dovedit neprețuite. Deosebită furoare au făcut reflectoarele, introduse la noi in urma experiențelor din războiul ruso-japonez. Bucătăriile ambulante de asemenea au stârnit admirația tuturor. Altă problemă însemnată a fost transportarea acasă a marelui număr de trupe și de bagaj, adunate la manevre. S'a făcut însă și aceasta cu o precizie extraordinară. In 24 de ore câmpul era gol, fără de a se face și cea mai mică schimbare in mersul trenurilor.

Un nou conflict! Ziarele maghiare publice un lung comunicat, după »*Kel. Ért.*« despre un nou »conflict pentru limbă« între autoritățile noastre bisericesti și comisiunile administrative, din pricina că aceste comisiuni nu vreau să primească certificatele date românește de către parohiile românești.

E o păcăleală la mijloc, probabil. Careva reporteras ovreu, o fi dat cu nasul prin un număr din săptămâna trecută a »*Luptei*«, in care se publică un ordin mai vechiu al episcopiei din Blaj, către preoți, ca, pe baza legii de naționalitate, să dea toate certificatele numai românește redactate.

Dela despărțământul Ludoș

al „Astrei“.

— Raport special. —

Despărțământul XXV al »Asociațiunei«, numit al Ludoșului, s'a ținut adunarea in Ludoș la 12 Septemvrie a. c. In școala spațioasă și bine asortată s'au adunat lume multă: Dame, domni, țărani și țărance. Prezidentul despărțământului, preotul Boier din Lechiuța de Murăș d. a. la oarele 4½, deschide ședința. In vorbirea-i de deschidere accentuiază, că despărțământul ar fi putut desvolta o activitate relativ mai rodnică, de cum va apărea din rapoartele ce vor urma, dar lipsa unei activități mai rodnice e lipsa de irteres din partea inteligenței din despărțământ.

Această neinteresare apare și mai bine din raportul secretarului despărțământului având despărțământul 1 membru fundator, 2 pe viață și 19 ordinari, deși numărul inteligenților e destul de în-

sămnat.

Dar când lu aproape să isprăvească, când era soarele aproape de muchea dealului, fata împăratului văzând că nu e glumă cu ăst prostovan, vru să-l otrăvească spre a nu isprăvi până n'aserat, că dacă va insera și l'o apuca noaptea măcar c'o brazdă, știa ea ce să facă... Și vine acolo cu otravă.

Boii n'au băgat de seamă când s'a dat pe lângă copil.

Ea a șezut jos și i-a zis copilului:
— »Da nu mai șezi colea'n poală-mi să te mai odihnești, voinice?«

Și el, prostul, — își uitase de cele spuse de Murgoci — se duce ca s'ajoaime nițel cu capul in poala împărăției, mai ales că nici nu mai văzuse de când o fi fost el atâta frumusețe și că-l și mai chema!...

li furse mințile! Cum ajoiți, împărăția li și aruncă un gogoloiu de otravă pe gât, — și copilul a murit!

Boii pricepură:
— »Aleg' Cerbane că ne prăpădește copilul!

— »Ce să mai alerg, că l'a și prăpădit...«

— »Acum ce-i facem, încătrău o luăm?«

— »Ce să-i facem?«

— »Tu ce putere ai?«

Verde-verde lin pelin...

Vai de voinicelul strin!

Când, pe drum a dat peste o vacă care mai-mai să moară, — de abia mai răsufia. Vaca avea glas, îl întreabă:

— »Und' te duci voinice?«

— »Departel... Mă duc in lume.«

— »Iiii! Cum ți-a îndreptat D-zeu păsciorii pe-aiți, par'ca fost pe gândul meu... Că de când te-aștept... Numai eu știu! Da măre, bine că veniși, că cine știe cât mă mai chinulam așa, pân'a muri. Tocmai acum mi s'a isbândit. Io-te, eu o să mor, tu jupoale-mă, și apoi apucă-te de fă ți rouă oboare cu nouă lăcate, și când le-i isprăvi, tărăște pielea mea pe jos pe rând in fle-care din ale nouă oboare, și ai să vezi ce-o să fiec.

Al băiat und' s'apucă de juoalele vaca, dă fuga in pădure și tae pârmaci, face nouă oboare și pune nouă lăcate la ele, întră pe rând prin fle-care și tărăște pielea pe jos, — și cum o țara — doar trecea in oborul celălalt, — și oborul din care ieșise, se umplea de vite, numai una și una!... de, când o văzut așa băiatul, o fi zis:

— »Machea! Da ce-o mai fi și asta l...«

Astea erau toate, copiii acelei vaci. Dar lui nu-i da in gând să le dea drumul ca să pască, ci le ținea tot in-

chise! Se tot uita la ele zâmbind de bucurie...

Văzând așa, un bou din oborul al nouălea, când s'a dus copilul pe-acolo:

— »Da bine stăpâne, nu ne dai și nouă drumul să păstem? Ori vrei ca să murim de foame? Nu-ți pare rău de-atâta vâcărime?«

Asta era bouul ăi dintâi, mai mare peste toată vâcărimea.

Copilul, înțelegând că au dreptate, li-a dat drumul.

După ce-au ieșit toate, rămâne bouul ăsta pe urmă. Ast bou se chema *Murgoci*. Li zise copilului:

— »Stăpâne, ce mi-i porunci, aia îți voui implini!

Impăratul țării zia a dat sfoară in țară și ravașe prin orașe, cum era pe atunci, că cine s'o găsi să-i are grădina de aramă, ăluia li dă pe flică-sa de soție.

Băiatul auzind așa, se duce la bou:

— »Ei, auziși ce spune împăratul?«

— »Auzit stăpâne!«

— »Și ce zici?«

— »Ce să zic, să mergem s'o arăm!«

— »Păi, om putea?«

— »Eu așa zic; da să te duci să iei pe Cerban din Valea-verde și-o s'o arăm atunci!«

S'a dus copilul și-a adus de soție lui Murgoci pe Cerban.

Și-apoi au luat-o spre grădina de aramă a împăratului.

Pe drum, Murgoci i-a spus lui stăpânului:

— »Stăpâne, la arat n'ai să mănânci decât pâne și vei bea vin și să n'adormi, altfel vei fi mort!«

Ajungând acolo, ălui copil începu să-i licăre inima 'n piept de frică când a văzut că 'n fle-care pârmac al grădinei este câte-un cap de om. — Uitasem să spu, cum că veniseră mai înainte feluri și chipuri de oameni ca să are grădina de aramă a împăratului: feciori de împărați mari și crai... da știu eu cum le-or fi mai zis... și la toți acum le sta numai hârcele in vârfulile pârmacilor, căci le spusese împăratul pân' nu s'ar apuca: că cine n'o face nimic, capul li va sta in pârmaci. Și cum spusel, băiatul mai-mai s'o ia îndărăt mai ales când văzuse că doar un singur pârmac mai era gol și striga: *cap-cap-cap!* Și copilul și-a venit nițel in fire:

— »Cap nejudecat și tăiat nu se poate!«

Și Injugă copilul boii la plug și unde începu să are... Și unde părăta mai nene arama in toate părțile, de... numai ziceai că pământ curat era inaintea plugului... așa mergea de frumos plugul.

Activitatea noului comitet, ales în anul trecut — trebuie să recunoaștem, că a fost intensivă, luând în socotintă mai ales faptul, că activitatea începu numai din Maiu, căci atunci au sosit actele de aprobare dela centru La 27 Iunie s'au ținut mai multe conferințe populare în Lechința de Murăș. Președintele Boier a ținut o vorbire poporului adunat într'un număr mare, care arată scopul și înșămăntarea »Asociațiunei«. Advocatul Dr. Olteanu din M. Ludoș a vorbit despre testament. Secretarul despărțământului despre reuniunile de înmormântări. Prețul Hârșan din Chimitelnic a vorbit despre asigurarea vitelor pentru cazuri de moarte sau alte nenorociri, iar avocatul Dr. Morar din Ibașfalău despre valorizarea cerealelor. Rezultatul practic al vorbirilor a fost înființarea unei »Reuniuni de înmormântare«. — O altă adunare poporală s'a ținut în Chimitelnic, unde — grație sârguinței părintelui Hârșan — asemenea s'a înființat o reuniune pentru asigurarea vitelor. Tot din raportul secretarului aflăm, că despărțământul are 2 biblioteci populare. Fostul membru al despărțământului, Aron Bocca Velcheranul prin testament donează biblioteca sa despărțământului.

În raportul casarului se dă seamă despre manipularea averii în bani a despărțământului, arătând un stat activ de 167 cor.

După aceste ședințe se ridică pe 10 minute, esmițându-se comisiuni pentru censurarea rapoartelor și pentru înscrierea de noi membri.

După redeschiderea ședinței comisiunile emise raportează, că toate rapoartele s'au aflat în ordine și bine conduse. Dela membri s'au încasat taxele obișnuite, înscriindu-se de membru pe viață al despărțământului P. O. D. preot militar Vlăssă. Suma încasată e aproape 300 cor.

Pretul Hârșan ține o conferință practică despre reuniuni pentru asigurarea vitelor, arătând folosul acestora, indicând modalitățile pentru înființarea lor.

După alegerea alor 2 membri pentru adunarea generală a Asociațiunei, ședința se închide.

Tot în seara zilei acesteia a fost în Ludoș și o petrecere, la care a luat parte lume multă — la Ludoș nici că s'ar putea altfel — și aleasă. Petrecerea a succedat foarte bine, atât în ce privește partea materială, cât și cea morală.

STIRILE ZILEI.

— 4 Septembrie v.

Din închisoarea Seghedinului. Dela prietinel nostru Ioan Spudercă, care-și petrece zilele între zăbrelele temniței am primit un răvaș mai lung, în care ne descrie în mod duios primele impresii între zidurile temniței de stat. Între altele ne scrie, că sosind în pace la Segedin și intrând în temniță a fost primit cu brațele deschise de ceilalți frați de suferință. Primul, care l'a salutată și l'a introdus în »tăinele« închisoarei a fost prietinel Silvestru Moldovan dela »Foia Poporului« din Sibiu. L'au salutată apoi pe rând »agitatorii« Cornel Popovici, Amos Tulea, învățătorul N. Verșmorteau și părintele Hlin-

— »Eu? Eu pot să mut soarele dela Apus la Răsărit, dar tu?

— »Eu când oi fluștura din coarne îl deștept!

— »Atunci deșteaptă-l!

Și când a flușturat din coarne Murgoci, copilul a sărit drept în picioare.

— »Vezi stăpâne ce făcuseși?»

— »Văd!... C'adormisem un somn cam greu!»

— »Ba pentru vecie, dacă nu eram noi!»

Acum, fiindcă-l înșelase de adormise și apoi îl omorâse, și lucrul care-l făcuseră până aci, venise iarăși la loc! și-așa Cerban a dat soarele îndărăt, — la răsărit.

— »Hai să luăm acum munca iar de la început și să nu te mai apuci ca să mai »dormi stăpâne...«

Și s'au pus iarăși de muncit. Trosnea arama înaintea plugului. Parcă mergea prin apă. Boii mergeau cu coadele pe spate, habar n'aveau. Și n'au odihnit măcar un pic, până n'au isprăvit.

După ce-au isprăvit, s'au dus la împărat ca să-i ceară fata. Dar împăratul:

— »Poate mi-o poți lua o cu palat cu tot, altfel nu v'o dau!»

Când a auzit așa Murgoci și Cerban i-au zis stăpânului:

ka, nestorul întemnițaților din închisoarea Seghedinului.

Acțiunile de ale »Luncanei«, banca ce se va înființa în Marghita (Bihor), cu un capital social de 200 mii cor. se pot subscrie și la redacția noastră. O acțiune costă 100 cor., iar condițiile de plată sunt foarte avantajoase. În Brașov s'a prenotat deja un număr însemnat din aceste acțiuni. E de însemnat, că această bancă, între împrejurările date va face mari progrese. Aviz celor ce ar voi să prenoteze acțiuni.

Despre interviul nostru cu d-l dr. T. Mihail, președintele clubului, ziarele maghiare iau această notă defectuoasă: »Președintele a spus că naționaliștii vor interpela și vor discuta și asupra altor mijloace. Sunt convins, a zis președintele, că prelații români vor duce lupta până la sfârșit. Prelații români, de frica guvernului, nu prețineau relații cu deputații naționaliști. Asupra tacticii este și acum deosebire între prelați și deputați. Am încredere, că ne vom înțelege bine asupra felului de luptă«. Halal de așa informație.

La gimnaziul din Blaj sunt înscriși pe a școl. 1909—10, 508 stud. ordinari. Mai mulți sunt în gimnaziul superior. Toți câți au voit să fie înscriși de ordinari nu au avut loc, mulți au fost respinși. În 6—10 au fost examenele scripturistice de maturitate, la care au luat parte 5 stud. În 13 a l. c. s'a ținut examenul verbal de corigență și întregitor pentru stud. dela gimnaziul din Blaj și Năsăud, fiind de față inspectorul suprem Kuncz Elek. Cu totul au fost 24 de stud. Dintre aceștia 5 au făcut examen din toate obiectele, 2 de întregire din l. greacă, iar 14 ex. de corigență. Rezultatul: 1 matur cu bine, 2 relegați pe 3 luni din câte un studiu, iar ceilalți au trecut cu indestulitor.

În internatul Vancean p. băieți sunt primiți 136 gimnaziști. Numărul suplicanților a fost peste 220.

Și din țigan — maghiar. După piatră urmează țiganul. Spre acest scop statul a înființat o școală la Păncota, comitatul Aradului, în special pentru țiganii ce sunt colonizați acolo în număr mare. Înscriserea s'a făcut cu multă »ciorovăială«. Copiii au fost însoțiți la înscriere de toată familia: dată, moș, bunică, mătuși etc. Fiecare tată găsea ceva de lăudat în copilul lui, un talent special, și ținea să-l recomande în atenția învățătorului. Când s'au început prelegerile, bătrânii nu voiau să iasă din clasă. Numai cu greu s'au lăsat convingși, să stea măcar afară, la fereastră și să privească de acolo.

Bucur înșă și aci pe școala de stat. Țiganii pretind să nu fie primit altcineva în școală decât numai țigani. Incep și ei cu naționalismul.

Miniștrii socialiști din Franța, dau o pildă interesantă, cum se schimbă idealurile după ce ajungi la putere de a le și realiza. Primul ministru Briand, pe care tocmai terorismul sindicatelor muncitorești, sectare, l'au făcut mare și tare, a declarat în o ședință a parlamentului, că nu va suferi nici când, ca în sânul națiunii să se formeze noi națiuni privilegiate. Ministrul lucrărilor publice, Millerand, nădejdea partidului socialist în o vreme, pur și simplu a refuzat să primească în audiență o deputație a funcționarilor de

poștă, constituindu-se pe baze nelegale societatea acestor funcționari.

Socialiștii în contra »cuceririi aerului.« Socialiștii sunt în contra oricărei »cuceriri« — ce nu vine dela ei — și astfel s'au declarat și de dușmanii baloanelor și aeroplanelor, cari de asemenea cuceresc, dacă nu progrese, dar cel puțin o grămadă de premii frumoase. La adunarea generală a socialiștilor germani din Lipsca, terminat eri, s'a cerut seamă unui grup de deputați, pentru că au luat parte la urcarea balonului »Zeppelin III«, la Friedrichshafen, și cei luați la răspundere numai anevos s'au știut scuza. Pe viitor s'a hotărât a ignora cu desăvârșire baloanele și aeroplanele, în cari socialiștii nu văd altceva decât un mijloc de a face și mai cumplite războaiele viitorului.

Apponyi, doctor de medicină. Facultatea de medicină dela universitatea din Budapesta a conferit ministrului Apponyi titlul onorar de doctor, pentru »erudiția și interesul« arătat față de știința medicală, la congresul internațional. Conzistorul din Caransebeș poate tipări plicuri noi.

Un program antisemit la Kiew. Știri din Kiew vestesc, că alaltăieri o bandă numeroasă de membri ai secțiunii locale a »Ligei adevăraților Ruși« a organizat un program antisemit în mahalaua Solomka. »Iată-vă egalitatea de drepturi« strigau cetății înarmați, în timp ce devastau prăvăliile și locuințele Evreilor. Mulți dintre aceștia au fost grav răniți. Toată vremea cât au ținut excesele, poliția nu s'a amestecat. Ele ar fi luat un caracter și mai serios, dacă, din ordinul guvernatorului general Iwanoff, nu intervenea armata, care a șarjat pe manifestanți, risipindu-i. Nici unul din ei n'a fost însă arestat.

Complot contra dinastiei Karageorgevici. Ziarul »A Nap« publică în legătură cu mișcarea antidinastică din Serbia, oștire care a făcut oarecare senzație. Gazeta citată susține, după informațiunile ce zice că le are, că sediul principal al conjurațiunii ar fi la Budapesta, la locuința fostului șef al biroului presei din Belgrad, Petrovic. La aceasta își dau întâlnire mai mulți oameni cu vază din Serbia, printre cari și câțiva foști miniștri și redactori dela unele ziare din capitala sârcească.

Aeronautii o jucărie a valurilor aeriene. Cu ocazia căderii mortale a aviatorului Lefevre, cunoscutul sportsman LePrete a avut o convorbire cu Blériot, care i-a comunicat următoarele: Dacă curentele aerului ar fi în totdeauna uniforme și constante, aviatorul s'ar putea înălța fără teamă. Unele curente aeriene sunt însă mult mai schimbăcioase ca valurile mării, așa că va trebui să treacă încă mult timp până ce aviatorul va înceta de a mai fi o jucărie a valurilor aeriene. Când am sburat peste canalul Mănecei, aparatul meu a fost apucat în fața Doverului de două-ori de un vârtej, care a învârtit aeroplanul în jurul axei sale și l'a trântit la debarcare pe pământ. Altădată am fost apucat de un curent atât de puternic, încât s'îmțeam cum presiunea aerului mă ținu fixat pe scaunul meu. După aceea am avut senzația ca și când aș fi fost împins în mijlocul valurilor aeriene. În clipa următoare aparatul se aruncă în sus. Toate piesele aparatului au susținut o presiune extraordinară.

— Măria Ta! Putem să-ți facem un rând de haine așa de frumoase, cum n'a mai avut nimeni! Ne dai voce? Dar să mai știi ceva: prostii, cari nu-și pot da seama de frumusețea unor astfel de haine nu vor putea să le vadă. Și pe când cel deștept va pricepe frumusețea lor, cel prost va trece pe lângă ele, fără ca cel puțin să-și întoarcă ochii.

Țarul nu mai putea de bucurie. Nici nu mai stete pe gânduri și-și porunci hainele.

Li-se dete croitorilor o bucată de pânză scumpă, mătăsură, catifea, fire de aur, în sfârșit tot ce trebuie pentru niște haine împăratești.

Trecură câteva săptămâni. Țarul trimise un sfetnic, să vadă ce este cu hainele.

Se duse sfetnicul și întrebă pe croitor, de-s gata ori nu hainele împăratului. Li răspunseră că-s gata și-i arătară cu mâna într'un colț un cuiu, pe care nu era atârnat nimic.

Sfetnicul își aduse aminte de spusese lor, — că numai prostii nu pot pricepe care-i frumusețea unor astfel de haine, — se prefăcu că le vede, ba îi și încercă de laude.

Se întoarse sfetnicul cu răspunsul, că sunt gata hainele. Atunci țarul porunci să i-le aducă. Croitorii îi aduseră un cuier gol.

nară. Aeroplanele (mașinile de sburat) vor rezista în o sută de cazuri, însă odată totuși trebuie să cadă victima elementului inamic. Aceste sunt constatări, pe cari numai un aviator încercat le poate cunoaște. De aceea m'am decis ca deocamdată să nu mai iau parte la concursuri de aviațiune și nici la Berlin nu mă voi duce. Mă voi mărgini să lucrez la perfecționarea aparatului meu. În afară de aceasta trebuie să lucrez și la construirea noilor aparate, având să efectuez o comandă de 100 aeroplanes.

Congresul băncilor populare din România. »Casa centrală a băncilor populare și cooperativelor sătești« a hotărât să țină în anul acesta al patrulea congres al băncilor populare, obștilor și cooperativelor sătești. Congresul se va convoca în 4 întruniri succesive, pe regiuni și anume se va întruni în Ploiești (15 și 16 Sept. a. c.), Craiova (1 și 2 Octombrie a. c.), Galați (2 și 13 Octombrie a. c.), și Botoșani (28 și 29 Octombrie a. c.)

Veniturile căilor ferate de stat ungare în sem. I. 1909 s'au cifrat cu c. 137.181.107, mai mult decât în anul trecut cu coroane 6.655.026, când veniturile au fost de Cor. 130.526.081. Din totalul veniturilor revin Cor. 35.290.258, asupra transportului de persoane și bag-giu și Cor. 101.890.849, asupra transportului de mărfuri. Numărul persoanelor transportate în sem. I 1909 se urcă la 26.910.000, iar cantitatea mărfurilor la 13.848.200 tone.

Logodnă. Vasile Bărbier învățător în Cetea și Elena Tăulea, fiica preotului Dumitru Tăulea din Predeal, fidanțați. — Felicitările noastre!

Știri școlare. Până eri s'au înscris la gimnaziul rom. din Brașov 324 elevi. Înscriserile continuă. Săptămâna viitoare vom aduce o statistică amănunțită despre elevii înscriși la gimnaziu, la școala reală și la cea comercială.

Excursiunea în Poiană s'a amânat pe Mercuri, săptămâna viitoare.

Mașini pentru industriași. Camera comercială și industrială din Brașov nepune în vedere, că mi.istrului r. u. de comerț i-a venit la cunoștință, că o seamă de industriași (meseriași), seduși de agenți din fabrice de mașini, mai adeseori agenți dela firme din statele străine nu odată cumpără pe credit (pe așteptare) mașini de tot soiul, sub cuvânt că statul lăsându-le lor pe un timp oarecare spre folosire, le va relua (răscumpăra) dela ei. Camera vestește, că ministrul nu ia nici un fel de angajament în asemenea cazuri și nu va da nici un fel de subvențiune (ajutor) singuraticilor și nici nu va răscumpăra pe seama statului asemenea mașini și astfel industriași își fac numai lor pagubă, dacă ademeniți de agenți, încheie asemenea târguri. Camera a fost îndrumată să fie cu băgare de seamă în casuri, când se dau de cătră stat asemenea mașini, dacă industriașul împărțășit, n'a cerut ajutorul statului în urma vreunei ademeniri de asemenea natură. De oarece în timpul din urmă s'a întâmplat, că agenții au înduplecat pe industriași, ca să ceară anumite mașini dela stat și stăruie, ca mașinile să fie procurate dela anumite firme străine. Punem la inimă meseriașilor noștri crândeurile de sus Sibiu, 7

Țarul aducându-și aminte de spusese lor, se prefăcu și el, că vede hainele cele nouă, scoase pe cele pe cari le purta și porunci să-l îmbrace cu hainele cele scumpe și frumoase.

Și, așa gol, ieși să se plimbe prin oraș. Toată lumea vedea că țarul e gol, dar nimeni nu îndrăznia s'o mărturisescă în gura mare, căci toți aflaseră că numai prostii n'au darul să vadă haina cea nouă și să-i înțeleagă frumusețea și nimeni nu voia să treacă drept prost.

Fiecare își închipuia că numai el este cel prost și că toată lumea cealaltă e fericită, căci poate vedea hainele cele nouă ale țarului și-și poate da seama de frumusețea lor.

Și se plimbă Țarul toată ziua prin oraș. Și toată lumea rămase înmărmurită când văzu frumusețea fără păreche a hainelor împăratești.

Dar tocmai, când nu se aștepta nimeni, un îndrăzneț zări pe țar și începu să strige în gura mare:

— Ia, uități-vă la țarul nostru! Se plimbă gol prin mijlocul târgului!

...Și țarului de rușine tot sângele i-se urcă în obraji...

Și de abia atunci înțeleseră toți că de prostii fuseseră atâta vreme, cât nu îndrăzniseră să spună, că țarul nici n'avea haine pe el.

Din ruse, te de G. Carp.

— »Să pui în carul dăruit de întâiul tău stăpân lucruri din palat până om fluștura noi din coarne, și când om fluștura noi, atunci să pleci cu ele. Și-apoi să vedem pe împărat!...«

Au adus carul și und' se pune mări nene copilul și cară la țoale, cară, cară până a cărat tot din tot palatul, — și boii tot n'au flușturat din coarne! Ba numai au pornit nițel, de încercare, ca să vadă împăratul că tot mai pot duce... Apoi se pune copilul să dărmă palatul din temelie ca să-l ia cu totul!...

Când vede împăratul astfel, — că nu e glumă:

— »Hai mă, ia-ți fata mă și vezi-ți de treabă. Pe când eu... eu să-ți fiu socru de-acum înainte; și după moartea mea să stăpâniți voi împărăția.«

Și-așa cic'a și fost; boii au pierit, și el, — feciorul lui Sărăcilă — a rămas ginere împăratește!...

(„Ion Creangă“.) N. I. Dumitrașcu.

Haina cea nouă a Țarului.

Un țar iubea la nebunie hainele frumoase și tot timpul nu se gândea la altceva, decât cum ar putea să se îmbrace mai bine.

Intr'o zi veniră la el doi croitori și-i spuseră:

Septembrie n. 1909. Comitetul »Reuniunii sodalilor romani din Sibiu«. *Victor Tordășianu*, prezident. *Stefan Duca*, notar.

Udatul plantelor. Obiceiul ve hi al grădinarilor, care se aplică pînă acum fără nici un motiv, de a nu uda florile nici odată pe timp cînd lucrează soarele, se adevărește acum de cătră știință, ca fiind foarte bun. La academia de științe din Franța, a arătat de curînd profesorul *Munz*, că plantele cari se udă la lumina soarelui pot fi ușor victima unei insolații. Cînd, dogorînd soarele se udă pămîntul uscat, se desvoltă cu absorbirea apei de către pămînt o cantitate mare de căldură. Dacă se inferbîntă acum, în urma arșitei solare pămîntul uscat, udîndu-l, temperatura i se poate ridica pînă la 5° grade, ceea ce majoritatea plantelor nu o mai poate suporta.

Cununii. Domnul *Gheorghe G. Puiu* și D-șoara *Marina I. Vulcănean* fac cunoscută cununia lor religioasă ce se va săvârși Duminică în 6(19) Septembrie 1909, la oarele 12 din zi, în biserica gr. ort. română din Stupini Nuni: D-na și D-nul *Dumitru N. Căpățînă*. Brașov—Stupini, în Septembrie 1909.

— Domnișoara *Ana G. Sîrbu* și D-l *Nicolae Bumbea*, își vor serba cununia lor religioasă Duminică în 13(26) Septembrie 1909, în biserica gr. ort. română a Sf. Adormiri din Brăsovoșul-vechi, la oarele 2 p. m. Nuni vor fi: D-na și D-l *Iosif Maximilian*, paroh.

Necrolog. Marti seara la oarele 10, a încetat din viață, după lungi și grele suferințe, *George Urzică*, măcelar, în etate de 56 ani. Inmormîntarea se va face Sâmbătă la 2 oare după amiază în cimiterul bisericii Sf. Nicolae din Prund. Odihnească în pace!

Alimente cu gust bun sunt de regulă mai priincioase corpului decăt cele grețoase, cu deosebire doctoriile. Emulsiunea *Scott* este preparată din untură de pește cu gust bun, ușor de mistuit, pe care și copiii o iau bucuros. De vânzare în toate farmaciile.

AVIZ. Atragem atențiunea asupra anunțului »Librării editoare *H. Zeidner*« Brașov, unde se află cele mai bune cărți pentru școalele poporale aprobate de minister.

O nouă invențiune pentru fabricarea de țigle ieftine de cement este datorită d-lor *Streitferdt et Novac* din Ardeal, cari și-au patentat invențiunea lor în Ungaria și România. Prin noua lor mașină în preț de 750 cor. se pot face pe zi 300—500 țigle durabile de acoperit case, grajduri etc. iar la fabricarea lor se folosește numai nisip și cement. Mașina, fiind de estensiune mică se poate așeza în ori ce loc și se poate lucra în ori ce anotimp. Țigla este foarte ușoară și ieftină. Pentru acoperirea unui metru pătrat se folosesc 14 bucăți, cari cântăresc 28—30 kilograme. Prețul unei bucăți variază în 5—7 bani nupă calitatea cementului. Cei ce doresc a vedea această mașină foarte folositoare și a se convinge de perfecțiunea ei au a se adresa d-lui profesor *Vili Streitferdt* la Feldioara, Földvár.

Societatea scriitorilor români.

— Constituirea. —

Miercuri la oarele 3 jum. d. a. s'a ținut în amfiteatrul liceului *Lazăr* din București, adunarea de constituire a »Societății scriitorilor români cu sediul în București.«

»Societatea scriitorilor români cu sediul în București« își propune să apere drepturile și interesele morale ale scriitorilor, să-i ajute atât pe ei, cât și pe văduvele și copiii lor, precum și să susție pe scriitorii tineri de talent.

Membrii societății sunt de 3 feluri: activi, onorari, în care se cuprind scriitorii cu merite exceptionale, și donatori.

D-l *Boteni* propune, ca și d-l *Iorga* să fie trecut printre membrii onorari ai societății.

Mai mulți scriitori prezenți protestează contra acestui lucru, intru cât d-l *Iorga* într'un articol, a insultat societatea care se constituie.

D-l *Gârleanu* dă apoi citire listei cu numele membrilor activi.

Au fost votați d-ii: *D. Anghel*, *St. O. Iosif*, *E. Lovinescu*, *Il. Chendi*, *Em. Gârleanu*, *C. Pavelescu*, *A. Stavri*, *I. Minulescu*, *M. Sadoveanu*, *C. Stere*, *I. Basarabescu*, *Sandu-Aldea*, *D. Nanu*, *I. Scurtu*, *O. Goga*, *I. Agârbiceanu*, *I. Ciocărlan*, *I. Adam*, *Z. Bârsan*, *I. Bârsan*, *C. Moldovanu*, *A. Caza-*

ban, *Al. Davila*, *N. Dunăreanu*, *N. N. Beldiceanu*, *V. Pop*, *L. Daus*, *Radu Rosetti*, *I. Dragoslav*, *P. Cerna*, *G. Tutoveanu*, *M. Codreanu*, *Gh. Silvan-Becescu*, *Sextil Pușcariu*, *C. Berariu*, *H. Lecca*, *C. Teodorian*, *Gh. Orleanu*, *A. D. Florescu*, *Jean Bart*, *Demetrius A. Herz*, *Al. G. Doinaru*, *G. Ibrăileanu*, *d-na Natalia Iosif*, *d-na Elena Farago*, *d-na Izabela Sadoveanu*, *d-ra Maria Cuntăan*, *Artur Gorovei* și *I. Boteni*.

Se votează apoi comitetul societății compus din d-ii: *M. Sadoveanu*, președinte, *D. Anghel* vicepreședinte, *Em. Gârleanu* secretar-bibliotecar, *C. Pavelescu* și *E. Lovinescu*, *St. O. Iosif*, *I. Minulescu*, *O. Goga*, *A. Stavri*, *Z. Bârsan* și *Il. Chendi*, membri.

Se propune ca societatea să adune un fond necesar ridicării unui monument lui *Eminescu*, să revendice locul donat de primărie fostei »Societăți pentru literatură și artă română, să reguleze raporturile cu străinătatea în ce privește proprietatea literară.

D-l *Cincinat Pavelescu* își dă demisia din președinția »Societății literaților români«, care s'a contopit cu aceea constituată acum.

D-l *M. Sadoveanu*, președintele societății, a expediat o telegramă d-lui *Sp. Harret* ministrului cultelor și una președintelui sindicatului *Pressei*.

»Societatea scriitorilor români« se va adresa tuturor scriitorilor din țeară întrebându-i dacă voiesc să se înscrie ca membri activi.

Sinodul bisericii Sf. Nicolae.

Brașov, 16 Sept. n. 1909.

Duminea trecută s'a întrunit sinodul bisericii Sf. Nicolae din Scheiul Brașovului pentru a lua în dezbateră dimisiunea celor 27 membri ai comitetului parohial, pricinuită de hotărârea sinodului din 12 Iulie v., cînd, trecându-se peste competența comitetului parohial, s'a votat de cătră acel sinod urcarea lefurilor slujbașilor bisericii Sf. Nicolae.

Știm că consistoriul din Sibiu în urma recursului înaintat și în urma renunțării parohilor la îmbunătățirea votată, a anulat acea hotărâre și a invitat comitetul să prezente într'un viitor sinod un proiect de salarizare a slujbașilor bisericii. Înainte de a se întruni acel sinod membrii dimisionați ai comitetului parohial au cerut președintelui sinodului convocarea unui sinod extraordinar, care să-și soundă cuvîntul în destiunea acestei dimisiuni. Acest sinod s'a și convocat și s'a ținut Duminea trecută sub presiul d-lui protopop *V. Voinea*.

După constituirea biroului, în care au fost aleși ca bărbați de încredere episcopii *Andrei Lupan* și *Dumitru Lupan* iar ca secretar d-l *Inv. și cand. de preot Nicolae Furnică*, părintele *Voinea* a expus în mod fidel situațiunea, care a provocat dimisiunea celor 27 membri din comitet și a invitat sinodul să se exprime, dacă primește sau nu dimisiunea acestor membri. După o discuție mai lungă, la care au luat parte membrii sinodali *A. Vlaicu*, *Dr. Saftu* și *I. Prișcu*, sinodul votează încredere membrilor dimisionați, aprobă dimisiunea lor, care a avut drept urmare cassarea concludului sinodal din 12 Iulie și îi invită să-și retragă dimisiunile. În numele membrilor dimisionați ia cuvîntul d-l *Neguș*, care mulțumește sinodului pentru votul de încredere și declară, că, membrii dimisionați fiind satisfăcuți atât prin hotărârea veneratului consistoriu cât și prin votul sinodului actual, sunt gata să-și retragă dimisiunea.

Intre aprobările generale președintele sinodului invită pe membrii dimisionați să ia parte la viitoarele ședințe ale comitetului.

Astfel s'a aplanat un conflict, care a agitat în mare măsură spiritele poporului nostru din Scheiul și care, continuînd, ar fi putut provoca o nouă criză acută în sânul parohienilor bisericii Sf. Nicolae.

Nu-i vorbă nici sinodul de Duminea n'a fost lipsit de unele isbucniri pătimeșe și încercări de a pescui în tulbure, cari însă mălămită tactului președintelui sinodului nu s'au putut valida și n'au putut zădăraici mersul sinodului.

Situația viilor în Ungaria. Ultimul raport oficial asupra situației viilor noastre constată că prospectele recoltei din a. c. chiar și în regiuni e cele mai de frunte, sunt foarte nefavorabile. Excepție fac numai viile din câteva comitate.

În *circumscripția Szekszárd* (comitatele *Tolna* și *Somogy*) se prevede o recoltă slabă. Slabă va fi recolta și în următoarele

circumscripții: *Pécs* (comitatul *Baranya*), *Pápa* (comitatele *Vesprim*, *Győr* și *Comarom*), *Nyitra* (comitatele *Bargh*, *Hont* și *Strigon*), *Agria* (comitatele *Agria*, *Heves* și *Iasigia-Cumania-mare-Solnoc*). *Miscolc* (comitatele *Borsod*, *Gömör* și *Hont*), *Munkácsi* (comitatele *Bereg Ung* și *Szabolci*), *Simleu*, *Kecskemét*. (comitatele *Pesta Csongrád*, *Csanád* și *Bichis*), *Murás-Osorheiu* (comitatele *Murás-Turda*, *Turda-Arieși*, *Cojocna*, *Solnoc-Dobâca* și *Bistrița-Năsăud*).

În *circumscripția Aiud* (comitatele *Alba de jos*, *Târnava mare* și *Târnava mică*) recolta va fi mijlocie. În comitatele *Sibiu* și *Hunedoara* recolta abia va fi a patra parte ca în anul trecut. În *circumscripția Arad* (com. *Arad*) se speră o recoltă mijlocie.

În *circumscripția Sătmar* (comitatele *Ugocia* și *Sătmar*) numai cam în a treia parte a regiunilor deluroase recolta va fi bună, chiar și ca calitate: în celelalte regiuni recolta va fi slabă.

În comitatul *Nitra* recolta va fi mijlocie.

În *circumscripția Pojon* (comitatul *Pojon* și *Moșon*) recolta va fi bună mijlocie.

Recoltă bună va avea numai comitatul *Șopron*. *R. E.*

Producțiunea universală de cereale.

Ca și în alți ani, la această dată, în ministerul de agricultură ungar s'a compus statistica aproximativă a producțiunii de cereale din toată lumea. Raportul ministerial constată că rezultatul recoltei generale a grâului din acest an diferă mult de rezultatul definitiv al recoltei grâului din anul trecut, fiind acum superior. A-nume:

grâu	a fost mai mult cu 71-37 mil. măji m.
săcară	> > > > > 15-17 >
orz	> > > > > 43-86 >
ovăs	> > > > > 88,09 >
cucuruz	> > > > > 63-55 >

Recolta totală a fost:

	în 1909: mil. măji m.	în 1908: mil. măji m.
grâu	939-32	867-95
săcară	447-25	432-08
orz	370-40	326-54
ovăs	651-75	563-66
cucuruz	1.039-66	976-11
Total	3.448-38	3.166-34

Trebuința de consum este evaluată pentru anul 1909—1910:

	mil. măji metr.
grâu	933-80
săcară	430-77
orz	361-40
ovăs	600-51
cucuruz	994-24
Total	3.320-72

După ce recolta totală este cum am arătat de . . . . . 3.448-38 mil. măj. m. Proviiziunile rămase din anul trecut. . . . . 3424 > > > La olaltă 3.482-62 > > > iar consumul este evaluat cu. . . . . 3.320-72 > > > Ar mai rămănea un prisos de . . . . . 161-90 > > >

Astfel trebuințele generale de consum ale anului 1909—1910 se vor putea satisface cu înlesnire din recolta acestui an. („Rev. Econ.”)

Foloasele grapei de livezi.

Faptul, că roada livezilor e din ce în ce mai nemulțămitoare, ne îndeamnă să atragem luarea aminte a economilor noștri asupra foloaselor ce ni le dă întrebuințarea grapei de livezi (de mușchi). S'a dovedit, că prin grăpare, pe lângă că s'au îndoit produsele (roada) fânățelor, dar s'a îmbunătățit și calitatea ierbiilor. Grăparea e aproape de același preț cu gunoarea. Dacă grăpăm și și gunoim, roada e de 3—4 ori mai mare. Gunoarea fără grăpare nu plătește mult. Profesorul *Anderegg* în lucrarea sa intitulată »Cultivarea rațională a livezilor din locuri muntoase«, arată, că o livadie împărțită în 4 părți deopotrivă de mari, a dat rezultatul următor: 1. partea negrăpată și negunoită a dat 377 kgr. fân; 2. partea negrăpată, dar gunoită 833 kgr.; 3. partea grăpată, dar negunoită 770 kgr., iar 4. partea grăpată și gunoită 1563 kgr.

Prin grăpare se urmărește scopul de a îndepărta mușchii; de a scormoni (deschide) pămîntul de așe, ca cei 3 factori dătători de viață pentru plantă: aerul, mezeala și căldura să poată străbate neimpedecați. O grapă de livezi bună e plug și în același timp și grapă, de oarece tale

iarba bătuată, scoate din pămînt rădăcinile putrezite și prin aceasta înăurește asupra încolțirii (rămurii) rădăcinilor sănătoase; stărpește o mulțime de insecte stricăcioase; risipește mușunoiile de furnici și de soboli, prin umare iarba se poate tăia pînă la pămînt. Despre acest folos s'au convins cei cari cosesc cu mașinile.

Cum astăzi neajunsurile sunt multe, nu putem recomanda din destul economilor noștri ca parte singuratică, parte întovărășindu-se să se provală cu grape de livezi. Noi bucuros le mijlocim procurarea de astfel de grape bune și folositoare.

Sibiu, 7 Septembrie c. 1909.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«.

Pant. Lucașu *Vic. Tordășianu*
prezid. secretar.

Declarare, izolare, desinfectare.

Iată trei cuvinte, cari, dacă ar fi priecuate și mai ales făptuite, ar micșora mult mortalitatea la noi în țară și ar feri pe mulți părinți de nenorocirea de a-și pierde copiii, mai ales prin boli molipsitoare.

A declara boala chiar dela început ori care ar fi ea, pentru ca medicul să vină în ajutorul bolnavului mai înainte de a se înrăutăți boala, și a izola, adică a deosebi într'o odaie aparte, pe cel bolnav, îndată ce ai simțit că e bolnav, pentru ca să nu molipsească pe cei sănătoși, se poate ceva mai ușor de priceput?... Și cu toate acestea nu se face, sau puțin o fac chiar dela început... De ce?...

Unii n'o fac, pentru că încă n'au ajuns să-și dea samă de folosința ce se ascunde în dosul acestor cuvinte; alții își dau seama, dar sunt lasă-mă să te lasă trăgănează faptele; iar cei mai mulți își închipuiesc că ei cunosc boalele, fără să fi învățat medicina și îi vezi spunând cu mare ușurință: »mofhuri, nu-i nimic, o să-i treacă«.

Îl doare pe un copil în gât și cam arde, nu-i nimic, zici tu, a răcit și o să-i treacă.

Se prea poate, dar se poate foarte bine ca nimicul acela să fie anghină difterică (gălei rele) pe cari doctorul chemat la început, le poate lecu cu o simplă sticlută de ser antidifteric, băgat sub pielea bolnavului printr'o înțepătură cu acul unei seringi; chemat mai târziu însă, minunatul ser nu mai poate lecu și copilul moare.

Se mai poate ca nimicul acela, să fie scarlatină, vărsat cu gălei, și mai primejdioasă încă decăt anghina difterică, și dacă în amândouă caz riele nu izolezi copilul, adică nu-l depărtezi de cei sănătoși, punându-l într'o odaie deoparte, din care nimic să nu iasă, nici un lucru, nici gunoii ori murdăria și nici tu însuși, care îngrijești de bolnav, fără a fi desinfectat, dacă nu faci toate acestea, nu numai că-ți poate muri copilul, dar el poate molipsi pe ceilalți din casă, și pe cei din casa vecinului, dacă au venit pe acolo, ori dacă s'a dus pe acolo însuși copilul bolnav, sau tu care îngrijești de el, sau dacă întâmplător vântul a dus pe acolo, odată cu praful și o particică din gunoii din odaia bolnavului pe care tu nu l'ai strâns grămadă cu mătura udă, ca să nu se ridice în slava cerului, și odată strâns nu l'ai dat în foc, ori într'o groapă unde să torni peste ei lapte de var, ori apă fenicată, cîl'ai aruncat la întâmplare în curte, deși e plin de sămîntă de boală.

Alădată vezi pe un om apucat de un fl de oboseală, are călduri și durere de cap, lipsă de poftă de mîncare, constipație etc. și te grăbești îndată, tu care știi toate, fără să fi învățat ceva, și declari »că nu-i nimic, a răcit și o să-i treacă«... și cînd colo, boala este febră tifoidă, lungoare! Abia târziu, cînd bolnavul s'a slăbit cu totul de zăcere, și cînd vezi că nu te mai poți înțelege cu dînsul, căci a început a vorbi întraiurea, abia atunci te gîndești că aci nu e lucru curat, și d-i de veste pe la primărie, fie agentului sanitar, ori deadreptul medicului, dar acum e prea târziu, căci pînă acum bolnavului nu i-s'a dat tratamentul și alimentele ce-i trebuiau, ci tocmai din contră i-s'a dat din neștiință ce-a pofțit el și care de cele mai multe ori îi face rău; bunăoară bolnavul care de-atîta vreme n'a mîncat nimic, a pofțit pîne și tu în dragostea ta părintească îi dai cu mulțămire, dar mațele lui fiind subțirele de boală și de nemîncare, se sparg, burta i-se umflă îndată și bolnavul moare, pentru-că n'a fost îngrijit cum trebuia. Moare el, dar nu se stînge și boala, căci bolnavul nefind izolat și murdăriile eșite de la el nefind desinfectate, ușor au fost duse de vînturi

cu praful și au infectat apa dela puț, din care mulți din cei cari au băut s'au și molipsit; așa că unii mor și alții cad la pat, ceea ce nu s'ar fi întâmplat dacă se declara boala dela început, căci s'ar fi luat măsuri, ca să nu se mai întindă molima.

Dar ce să mai zicem de aceia, cari nici măcar dizenteria n'o declară dela început, deși faptul că bolnavul iese afară cu sânge ar trebui să atragă luarea aminte... Și când te gândești că și pentru boala asta, astăzi avem un ser, care o leucuește printr'o simplă înțepătură, ca și la anghina difterică, dar și aci ca și acolo înțepătura trebuie făcută la începutul boalei, deși aci declararea este de mare folos pentru bolnav, iar izolarea apără pe cei sănătoși.

Am putea să nu mai spunem nimic despre *desinfecare*, pentru că dacă cineva a izolat îndată pe bolnav și a și dat de veste, a declarat că are un bolnav, vine medicul ori agentul sanitar, cari vor da toate poveștile, totuși câteva lucruri trebuie făcute până vine medicul, mai ales când bănuiești că boala e molipsitoare, cu atât mai mult cu cât foc, apă și var are toată lumea. Mare lucru e focul! el distruge toate, până și sămânța boalei!...

Iată ce-i de făcut!

Înainte de a izola pe bolnav într'o cameră aparte, ai grijă ca să deretici și să acoperi de acolo tot ce nu-i de trebuință la îngrijirea bolnavului, pentru ca să nu se mai umple și acele lucruri de boală, apoi primeșteți patul și pe bolnav cu rufe curate și-l treci acolo, iar rufe scoase de la bolnav, țolicele și tot ce se poate da în clocot din odaia unde a zăcut bolnavul, se pun în cazan și se herb bine cu leșie chiar atunci, nu mai târziu. Tot așa se face și cu fața de saltea, iar paiele se ard ca și rogojinile cari sunt mai rele. Scândurile dela pat, podelile, ușile, mesele și tot ce-i lemn ori fier se opăresc cu leșie. Ceea ce nu ai putut opări sau arde din casă, de teama de a nu se strica. (blăni, perne etc.) scoate-le afară la soare și tot în ziua aceea pune-te de vâruște păreții și lipește pe jos cu lut amestecat cu var.

Pe jos să măture cu mătura udă și să nu cumva să arunci gunoiul pe afară, ci strânge-l grămadă și dă-i foc.

Cel care îngrijește de bolnav, acolo să rămâne, căci altfel aduce cu el boala, iar dacă totuși e nevoit să iasă de acolo, să se spele bine pe mâni și pe față cu apă și cu săpun, și dacă are, și cu puțină apă fenicată, cu care să-și stropescă și hainele și părul și încălțăminte, mai ales tălpile, mai mult încă, dacă se poate să-și schimbe și hainele, ori să aibă un halat cu care să se îmbrace în odaia bolnavului și pe care să-l lase acolo când iese.

Nimic să nu fie scos din odaia bolnavului, decât spre a fi desinfecat, adică sau să fie ars, cum ar fi pale, gunoi etc., sau să fie clocotit cu leșie, cum ar fi: tarfurii, linguri, pahare, rufărie etc., sau să fie scaldat în lapte de var proaspăt stins, cum ar fi excrementele, urina, scu pat, etc. toate acestea din urmă se toarnă într'o groapă anume făcută și peste ele se toarnă lapte de var, care se prepară stingând o parte de var cu 10—20 părți apă.

Ar fi în interesul neamului nostru ca cele spuse aci, să fie cunoscute și aplicate de ori cine, căci nu-și poate cineva închipi câte vieți ar fi cruțate numai prin simplul fapt al declarării boalei la timp!

Legea noastră sanitară obligă și pedepsește aspru pe acei cari nu declară cazurile de boli molipsitoare, chiar dacă ei n'au știut că boala e molipsitoare.

Când însă vom ajunge ca obligația aceasta să ni-o impună conștiința noastră?!

(„Alb.“)

Dr. D. Pașcanu,
Medicul spit. Pătărlagele jud. Buzeu

Voci din public.*)

Zărnești, în 6 Septembrie 909.

I.

Onorată Redacțiune!

Vă rog a da loc și acestui răspuns, ce din cauză de morb, numai acum vi-l pot trimite.

Nu voesc a mă estinde la toate închipuiturile învinuirii ridicate asupra-mi de D. Hoadrea în nr. 165/909, căci ar trebui să repet cele ce am susținut mai înainte.

Pe scurt observ, că chiar eu l'am făcut atent la ceea ce prescrie statutul organic în §. 4. pentru a putea fi luat în

*) Pentru forma și cuprinsul celor publicate sub rubrica aceasta Redacțiunea nu ia răspunderea.

lista alegătorilor, eventual în comitet, iar că procedura mea a fost corectă, s'a putut convinge din decisiul conzistorului asupra recursului său.

Nici n'am înzistat pentru alegerea mea în comitet; dacă mă ingeram la alegeri poate alta era fața comitetului.

Dacă D. Hoadrea nu m'ar fi provocat în public, modestia nu m'ar lăsa să-mi enumăr eu însumi meritele mele, pentru comuna Zărnești, unde m'am născut, am îmbătrânit și unde dânsul e numai de un an; dar provocat, sunt silit a înșira măcar unele din acelea și anume:

Am pus fundamentul la actuala zădărire a școlii, contribuind pe lângă sfaturile date și cu 100 coroane, cât era leafa mea lunară de prim-pretor, cum eram atunci. Cu comitetul comunal și cu alți fruntași comunal am esperat schimbul făcut de comuna Zărnești cu orașul Brașov în privința parcelelor de pădure »Gruu-lung și Chicera« din care pentru Zărnești a rezultat un favor de sute de mii de coroane, iar peste aceasta oamenii au scăpat de vaxațiunile cele multe din cauza pășunitelui și păduritelui. La acest schimb eu am avut o influență decizătoare căci eram protopretor în Bran, în multe afaceri ale Brașovului pentru vânat, pescuit, pădurit, cărciumărit, pășunit și altele, părerea mea, ca a primului tor, era dătătoare de ton.

Am regulat strada principală cu canalul, am format trotuarul din piață până la gară, am cassat dinaintea caselor toate grădințele, ce ocupau și loc din stradă, am regulat șirul caselor fiind față la punerea fundamentului aceluia; am făcut o reparatură fundamentală cu unele adause la biserica cea mare; am rectificat cu proces cartea funduară în ce privește pădurea bisericii, iar acest exemplu l'au urmat și alte biserici din tract și din întreaga metropolie; am deschis o baie de peatră în pădurea bisericii, care îi aduce anual un venit de aproape 1000 cor.

Am cumpărat pentru biserică dela Albina un intravilan cu 13.000 coroane, ce l'am vândut apoi cu 24.000.

Am cumpărat pentru biserică dela urbea Brașov o moară de făină cu 12.000 coroane, dela care biserica în timp de 10 ani a scos peste 15 mii, iar m'ara am provăzutu-o cu o curte corăspunzătoare.

Am regulat curtea bisericii celei vechi, intrării la biserica cea nouă, am regulat mormintele, așa, că admiră cimitirul ori cine îl vede.

Vănatul din pădurea bisericii aduce acum anual 100 coroane, mai înainte nimica.

Am pus ca să tuturor prevaricațiunilor de pășune și pădure în pădurea bisericii, care azi e grijită ca o grădină.

Am scos la iveală toate donațiunile vechi; pe binefăcătorii cunoscuți i-am inclus în cartea de aur, am făcut pentru toate fundațiunile litere fundamentale, aprobate de toate forurile.

Cu fericita mea soție am înființat Reuniunea femeilor din Zărnești, care azi are un fond de-aproape 20.000 cor.

Am înființat reuniunea de înmormn-tare, care dispune de aproape 10.000 cor. și e o binefacere simțită de toți membrii ei.

Am înființat și o bancă, care aduce mari servicii tuturor, cari strămtorați au lipsă de credit.

Am făcut și publicat statute pentru înființarea unei societăți în scopul asigurării vitelor, dar invidia unora nu lăsa să se și realizeze, pe când multe comune au înființat atari societăți; am făcut un statut pentru înființarea unui fond de adaptarea, recludirea bisericilor existente sau clădirea unei noi biserici, dar iarăși invidioși, nu voesc să-l pue în praxă, deși binefăcătorii s'ar afla destui.

Am cerut înființarea unui post de medic comunal și al unui post de veterinar în comună, căci e un păcat, ca comuna, unde țărani noștri se ocupă mai mult cu economia de vite, să n'aibă nici azi un veterinar.

Pe lângă acestea am contribuit la instituțiuni culturale ca d. e. la casa națională, la centrală, la fondul cultural, la gimnaziul din Brad, la masa studenților din Brașov.

Că la câte societăți și reuniuni de femei și meseriași sunt membru fondator sau ordinar și cu ce cuotă, aceasta cine a voit a putut și o poate ceti din anuarele și publicările prin gazete ale respectivelor societăți și reuniuni, iar donațiuni mai mărunte spre scopuri filantropice am făcut de mii de coroane.

Mi-ar plăcea să cetesc, că a făcut și D. Hoadrea ceva de acestea, măcar în comuna sa natală Rășinari, sau că sprijinește

măcar numai a patra parte din jurnalele noastre naționale, pe cari le prenumăreau.

Atrag de-acuma atențiunea viitorimii Zărneștilor, că dacă după 30 ani va dovedi că a făcut cel puțin a zecea parte din cât am făcut eu, să ridice d-lui Hoadrea un monument neperitor.

II.

D-l P. Dan în răspunsul din 11 August 1909 numai cât pomenește de chestia școlii ca de o chestie de natură prin eminență principiară, dar în adevăr discută numai cauze pur personale. Mă învinovățește de erezii, — n'au fost niciodată profesiunea mea, iar d-lui le cunoaște din propria practică.

Dacă d-sa desminte acum primadată, ceea ce B. Bude a spus scurt și cuprinzător în plină ședință a comitetului parochial »am depus jurământ, suntem ofițianți publici, nu ne putem pronunța în cauză« apoi ce mai e la d-sa adevăr?

D-l P. Dan face acum un lung cercul despre cele discutate în conferința învățătorilor din 11 Noemvrie 1908 și după multe de toate ajunge și acum tot la acel conclud, că corpul învățătoresc nu se simte competent a decide din punct de vedere pedagogic asupra unei propuneri atât de grele și complicate. Cum stă deci desmînțirea de mai sus cu concludul conferinței, află cincva vreo desebire între conclud și raportul d-lui Bude din ședința comitetului? Apoi dacă un corp învățătoresc la înălțimea chemării sale, cu pregătiri și universitare, nu se simte competent a se pronunța în chestie, să așteptăm aceasta dela nenea Stan și Bran? Atunci cum vă cunoașteți chemarea și cum vă impliniți misiunea?

Comitetul însă și fără părerea învățătorilor a decis meritoric, aveți drept să recurați, ca să aflați și părerea conzistorului, căruia numai așa i-se da ocaziune a se pronunța în afacerea aceasta. Să judece publicul cetitor, dacă corpul învățătoresc a fost sau nu la înălțimea chemării ce și-o arogă?

D-l Dan se provoacă la sentințele mele anterioare, dar să nu creadă, că dacă ele au fost atunci măgulitoare pentru dânsul, acelea pot fi măgulitoare și când își schimbă purtările, căci sentințele se aduc totdeauna după valoarea omului.

D-l Dan se provoacă și la epistola mea din 21 Iulie 1901; bine face că o reamintește, ca să văză câte speranțe frumoase legam eu atunci de dânsul, și cum i-am mijlocit un salariu, ce nu-l avea alți învățători pe aici, ba i-am pus în vedere și aite venituri, dânsul însă ne-a lăsat în așteptare; nici atât n'a aflat de cuviință să ne avizeze din vreme, că nu vine să ocupe postul, ci am văzut din jurnale, că a primit postul de director-inspector al internatului ortodox-român din Beiuș.

Ce viață a dus acolo, știu cei cari au trăit în apropierea dânsului, iar dacă și alții ar voi să o cunoască, să cetească numai Nrii 42 și 43 din 1903 ai »Controlei« din Timișoară, în cari se scriu fapte, care pe d-l Dan îl descalifică și de postul cel ocupă azi.

Să se fi justificat n'am cunoștință, dar știu, că a scris multe mironenii în »Tribuna« din Arad la adresa d-lui preot Nicolae Diauandi din Beiuș, iar când acesta l'a amenințat cu proces de presă, a revocat toate în »Tribuna« Nr. 98/1906 cu următoarea declarațiune: Subscriși prin aceasta declarăm, cumcă tot ce am scris în numerii 13 Decemvrie 1902, 1 Ianuarie 1903 în »Tribuna Poporului« în contra d-lui Nicolae Diamandi, pe cari d-sa le-a încredințat, am scris pe baza unor informațiuni neexacte, în urma acestora regretăm cele publicate, și ne rugăm de ertare de d-l Nicolae Diamandi pentru ofensele îndreptate în contra persoanei d-sale.

Arad, 7 Iunie 1906. N. N.

Pompiliu Dan.
N. N.

A trebuit deci să iasă din internat cât mai iute, ca să scape și de o cercetare disciplinară fatală pentru dânsul.

Când n'a avut unde să-și mai plece capul, și-a adus aminte iarăși de Zărnești, și a fost bun bucuros să capete postul de învățător cu 600 cor. dar gândul îi era tot la angajamentul din epistola mea, mă ținea pe mine și pe comitet atât de naivi, ca noi să ne simțim tot în obligo față de dânsul cu angajamentul din 1901, care, după ce atunci n'a voit a primi postul, încetase cu totul.

A venit după 3 ani, să aducă jertfa ce i-se ceruse în 1901, a venit atunci, când n'a mai avut încătrău. Eu tot nu-mi perdusem nădejdea în dânsul, pentru aceea contra întregii opinii publice, l'am angajat de învățător, dar nici decum numai

cu scop, ca dânsul cu pregătiri universitare să instrueze copii din anul prim ca și oricare învățător cu 2—4 clase gimnaziale. Inspectorul reg. în arătarea sa nu face nici o excepțiune cu d-sa. Comitetul de repetiție ori a cercat îmbunătățirea salariilor, dar d-sa a fost acela, care totdeauna a ațâțat poporul să nu plătească nici un fel de arunc de cult.

În fine ce spor a și făcut d-l Dan pentru ridicarea poporului pe toate terețele culturale și materiale? Nimica! Do-vadă împrejurarea că instrucțiunea școlărilor a decăzut, că școala de repetiție, prelegerile populare, despărțământul Asociațiunii și reuniunile au decăzut, de când a venit în Zărnești, căci dânsul a făcut tot ce a făcut în Brașov, Sibiu, Beiuș și pe unde a umblat.

A fost ales secretar la unele reuniuni dar iute a și demisionat.

De ani de zile a primit dela mine 60—80 coroane, dela »Creditul« 300 coroane, a conto pentru ca să lucreze monografia comunei Zărnești; n'a făcut nimica până azi, nici n'a dat socoteală de banii primiți.

Deși ași avea încă multe de zis, de astădată le retac, observând numai aceea, că până când n'a venit d-l Dan și mai târziu d-l Hoadrea în Zărnești era bună înțelegere între oameni, de atunci încoace însă ura și invidia progresează mereu, până se vor convinge și Zărneștenii de cuvintele poetului »pe voi vă nimiciră a pizmei răutate«.

Nicolae Garoiu

Dare de seamă și mulțămită publică.

Cu ocaziunea reprezentațiunii teatrale aranjate de tinerimea română organizată din Brașov în 15(28) August 1909, în sala hotelului Central Nr. 1. au binevoit a contribui următorii d-ni și d-ne:

G. R. Munteanu, Ioan Voicu, Ioan Rusu și N. Colacea câte 1 coroană; D. Vlaicu, Ioan Fl. Munteanu câte 50 bani; D. Ardelean, Elena Cațanaș, Maria Boambă, Nicolae Pernea, Neculae Fibrili, Neculae Pulpăș, George Sărbu, Ioan Bărsan, Gheorghe Piticariu, Cornel Buta câte 40 bani; Ioan Lungu, Elena Munteanu, Ioan Neguș, Neculae Ilea câte 30 bani; Dumitru Bureția, D. Preșmereanu, Nec. Tînt, Maria Buzoiu, Ilie Neagu, Constantin Perșinar Maeckl Otto câte 20 bani. — Suma totală: 11 Cor. 50 bani.

Primească generoșii donatori și pe această cale cele mai sincere mulțămite.

Comitetul aranjator.

Cu ocaziunea petrecerei de vară aranjată de inteligența română din Pănade și jur în 2 August 1909 pentru înfrumșetarea bisericii gr. cat. din loc au binevoit a suprasolvi următorii:

M. O. D. Iosif Lita protopop Iclod 10 cor. Emil Vlașca, Sâncel 4 cor. D-șoara Săbădușiu, Pănade 3 cor. Ioan Bărbat inv. Sâncel 3 cor. Bartha Elek, Pănade 3 cor. Iacob Truția not. Pănade 2 c. Ioan Ignat învățător Spini 2 cor. Augustin Stupar Blaj 2 cor. Emil Gherman preot Turdașiu 2 cor. Alimpu Costea preot Spini 1 cor. Ioan Horșia preot Bia 1 cor. Adrian Dă-rămoș jurist 1 cor. Filon Coroșiu, Pănade 1 cor. Gregoriu Simon, Pănade 1 cor. Victor Barna preot Jidvei 1 cor. Nic. Bărbat 1 cor. Iuliu Hârșian, Tăureni 1 cor. Alexandru Costea 3) bani.

Oferte marinimoase s'au primit dela On. domn Vasile Szmigelski preot, Sâncel 6 cor. Demeter Iozsef, Pănade 3 cor. Victor Săbădușiu, Szász-Sebeș 2 cor. Artimon Blăjan preot Obreja 2 cor. Traian Gherman prof. Blaj 2 cor.

Venitul total al petrecerei a fost de 145 cor. 30 bani. Din această sumă sub-trăgându-se spesele de 43 cor. 45 bani, rămâne un venit curat de 101 cor. 85 b.

Tuturor celor ce au binevoit a suprasolvi, cum și celor ce ne-au trimis oferte marinimoase, neparticipând la petrecere, asemenea și celor ce ne-au onorat cu prezența la petrecere, le aducem și pe această cale cele mai sincere mulțămite.

Pănade, la 8 August 1909.

Din însărcinarea comitetului:

Ioan Săbădușiu,
paroch gr. cat.

Plantațiunile de arbori roditori.

In genere plantațiunile de arbori roditori se execută pregătindu-se bine terenul și făcând apoi o groapă largă și destul de adâncă.

După așezarea pomului, cu rădăcinile întinse și mai aproape de suprafață, groapa se umple, lăsând să se strecoare pământ printre rădăcini. La urmă se astupă cu pământ și gunoiu și se pune și o proptea, până ce arborele se prinde bine.

In străinătate această metodă a început să fie considerată ca greșită. Plantațiunile se execută în multe părți tocmai în sens contrar, adică făcându-se groapa mică, neîntinzându-se rădăcinile, așezându-se arborele de-adreptul, umplându-se groapa de odată și îndesându-se pământul ca și când s'ar bate un par.

La Cambridgeshire și Devanshire în Anglia, s'au făcut chiar experiențe comparative, iar rezultatele au fost de 50% în favoarea sistemului din urmă și numai de 14% pentru cel vechiu.

In vedere că noua metodă e preferabilă, atât ca număr de prinderi, cât și ca cheltueli, administrația domeniului Coroanei rom. a luat măsuri să facă și ea asemenea experiențe.

Incercările se vor face în câmpurile de experiență ale domeniilor, începând din toamna aceasta și în număr îndestulător pentru a se forma o convingere temeinică.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 17 Sept. „Kel. Ert.“ află din izvor pozitiv, că știrea despre memorandumul mitropolitului din Blaj către Papa și către Rege totodată, este adevărată. Spune mai departe că agitația în contra ordoonanței este cu deosebire mare în sânul clerului, subaltern, care ține adunări sinodale pentru a se sfătui și protesta!

Budapesta, 17 Sept. Un ziar politic local se face ecoul unei declarațiuni atribuite lui Andrassy, după care ministrul de interne ar fi spus următoarele: „Dacă nu plec din minister, cauza este că vreau să supraveghez în persoană învârtelile koșuțiștilor.“

Frankfurt, 17 Septembrie. In urma dorinței împăratului, balonul „Zeppelin III“ va lua parte la manevre, având pe bord pe generalul Eichorn, comandantul corpului 18 de armată, pe colonelul Isle, șeful statului major, împreună cu alți militari, aceasta însă numai atunci dacă defectul motorului va fi înlăturat. „Zeppelin III“ va fi prezentat arhiducelui Francisc Ferdinand în timpul manevrelor sau la expoziția din Frankfurt.

Berlin, 17 Sept. Se anunță din New-York că trenul de persoane, care a plecat dela Chatamoga la St. Luis s'a ciocnit în stația Peagram cu un tren de marfă. Sunt 8 morți și foarte mulți răniți.

Reggio di Calabria, 17 Sept. La Riace într-o fabrică, o bombă a făcut explozie; trei case s'au prăbușit; sunt 12 morți și doi răniți. Autoritățile au sosit la fața locului.

New-York, 17 Septembrie. — O luptă sângeroasă a avut loc la Chicago, între d-na Silver și d-na Pritt, ambele făcând parte din înalta societate a orașului Chicago. Motivul luptei pare a fi gelozia. D-na Pritt s'a prezentat la d-na Silver eu două revolve și a provocat-o la duel. După ce d-na Silver s'a înarmat cu unul dintre revolve, cele două rivale au început să tragă. Ele au alergat prin nouă odăi, tot trăgând la focuri. D-na Pritt a căzut în cele din urmă, fiind

lovită de 15 gloanțe. D-na Silver s'a sinucis.

Londra, 17 Septembrie. Căpitanul englez Scott, faimosul explorator al regiunilor polare, a lansat liste de subscripții pentru o nouă expedițiune la polul sud. Suma necesară va fi de un milion lei. Expedițiunea va dura cel puțin doi ani.

Glume.

Țiganul vorbind turcește.

Era tare năcăjit Românul. că-i intrase ghiholii în grădina Turcului și nu știa, cum să-i scoată; căci n'avea cum să se înțeleagă cu Mustafa, de oare ce nu știa boabă turcească. Tocmai când se chitea cum s'o dea s'o nimerească și nu care cum-va s'o scrintească, hop! și cumătru-so, un Grec cu limba neagră.

— Da ce ai cumătrele, de nu ți-s toți bolii acasă?

— Apoi ce să am, făcu cela, tufindu-și căciula în cap, ia mi-a intrat dracu de ghiholii în grădina Turcului, ș'acu mi-a închis și nu știu cum să mă înțeleg cu el să-i scot, căci nu știu turcește. Și se așază lângă masă, în mijlocul căreia o strachină cu chiroști își trimetea aburii în toată casa, de-l făcea pe țigan, să-i huruiască beregata tot înghițind în sec.

— Hauliu, cumătrele, merg eu să vorbesc cu Mustafa, căci rod ghiță turcește, făcu țiganul, căruia i-se înoda limba în gură de poftă.

Bucurie pe bietul Român. Puse pe cumătru-so la masă și după ce ospătară sănătoși, plecară la curtea Turcului.

Când ajuns-ă la ușă, țiganul zise lui cumătru-so;

— D-ta să șezi la ușă afară, că intru numai eu să vorbesc.

Turcul stătea răsturnat pe un divan și-și sorbea cafeaua, puffând din când în când, din ciubucu i de unamele.

Țiganul cum dădu cu ochii de el, mai-mai să-și piardă cumpătul de irică și, și începu:

— Cuconetele, vărzăvetele a mâncat ghiholettele.

— Nedev... ba! — făcu Turcul, care nu înțelegea ce vrea țiganul.

— Da de hunde, să le nădească, dacă le-o mâncat de prin tâlpi.

— Crocman... bre! mai zise Turcul și voi să se salte în capul oaselor.

Țiganul, crezând că de-acu îl și gătește în bătae, o sbughi pe ușă afară. Românul, când văzu pe cumătru-so vânat ca fundul căldării, o tuli înaintea lui. Și fugeau, și fugeau de le scăpărau picioarele.

— Crocman... bre!... mai făcu Turcul care eșise afară și se mira de ce-a dat strechea în cei doi fugari.

— Pauzi cumătrele, Turcul, cică să fugim în tocmai, strigă țiganul, care fiind mai slab de vână, rămăsese cine știe unde în urma lui cumătru-so.

L. Popovici.

Mincinună pe negândite.

Nastratin Hogeia în călătoriile lui prin lume, s'a pripășit odată și prin Dobrogea și spunea, măi tată, la nădrăvăniile de te crucea, și tăia la minciuni pe negândite, de-i făcea celei pe toți câți îl ascultau!

Acum vine vremea de trece printr'un sat get-beget românesc. Cât a-i bate din palme, s'au strâns împrejurul lui o mulțime de oameni și spunea și nu mai isprăvia și iar spunea... și nimeni nu se găsea ca să-l răpună din cuvinte.

Se mirau oamenii de înțelepciunea lui și toți îl ascultau. Chiar el singur râdea pe sub mustăți câteodată, când tăia câte una mai lată. Și cum steteau așa dinaintea unei cărciumi, numai iată că vine un Turc chipș, călare pe un cal negru și frumos. Se dă jos de pe cal și-și face loc ca să se apropie de Nastratin.

Cum îl vede intră în vorbă cu el:

— D-ta ești Nastratin Hogeia Efendi!

— Da, îi răspunde Nastratin gata să croiască una proaspătă!

— Apoi eu am auzit că spui minciuni pe negândite și am venit să-mi spui și mie una.

— Dragul meu, cu plăcere îți voi spune, însă te rog dacă ești bun, dă-mi calul d-tale pe care îl văd destul de voinic, ca să mă răped într'un suflet până la satul vecin, să-mi iau traista cu minciu-

nile, pe care am uitat-o acolo, asară, când am plecat.

— De ce nu, poftim, îi răspunde Turcul!

Iar Nastratin încăleacă pe cal și se duce... și se tot duce!... Și bun dus a fost.

— Și spusese o minciună pe negândite. G. Couatucerna.

Varietăți.

120.000 mărci chirie pe an. Un ziar rusesc a făcut cercetări asupra chirilor pe cari le plătesc particularii în Petersburg și a ajuns la concluziuni interesante. Chiriile se pot măsura acolo după un impozit pe regiuni și cel mai înalt impozit de acest fel îl plătește principesa Zenaide Nicolaevna Iusupov, contesa Sumarokov-Elston, fica cea mai mare a ultimului prinț Iusupov, care a adus soțului ei nu numai multe milioane ci și titlul de principe. De oarece principesa plătește 6000 ruble impozit pe regiune, chiria anuală a locuinței sale trebuie calculată la 60.000 ruble, adică cel puțin 120.000 mărci.

E de observat că locuințele cele mai scumpe sunt ocupate la Petersburg de aristocrați.

După principesa Iusupov vine un domn Polovzev și apoi contesa Paskevici, principesa de Varșovia, generalul Durnovo, contesa Parun, prințul Gorceacov, prințul Abamelek Lazarev, contele Gudevici și contesa Apraxin.

Comercianții cei mai bogați din Petersburg locuiesc mai puțin de cât aristocrația a cărei avere constă în moșii sau... funcțiuni bine retribuite, ce dau și un câștig lăaturalic mai mult sau mai puțin legitim.

La Berlin în regiunea Thiergarten sunt locuințe pentru cari se plătește dela 20.000 până la 40.000 mărci anual pentru un etaj. În strada Bellevue se află o jumătate de etaj pentru care se plătește 20.000 mărci anual, chiria de locuit.

Bibliografie.

Din colecțiunea de predici a profesorilor Dr. Tarnavski și Dr. Voivitschi, ediția II, va apare încă în cursul săptămânii acesteia tomul I. În vederea acestei apariții sunt poștiti toți acei abonați anunțați, cari încă n'au satisfăcut pe deplin obligamentului lor față de întreprinderea noastră, ca în interesul lor propriu, cu posibilă grabire să trimită pe adresa de mai jos prețul opului.

Totodată se aduce la cunoștință, că în urma dorinței celor mai mulți abonați de a li-se expedia cartea compactată, am convenit cu compactorul nostru artistic Vasile Dămian asupra prețului, care este 1 cor. de fie-care tom. Deci toți acei d-ni abonați cari ar dori să-și primească esemplarul compactat, să binevoiască a trimite și prețul de compactare. Tablele în cari va fi îmbrăcată cartea, vor mulțumi, suntem siguri, pe toți abonații.

Repetăm, că prețul de abonament pentru opul întreg (3 tomuri de câte 23—26 coale tipar format 8° mare) este pentru abonații anunțați la timp 15 coroane (18 lei), iar pentru cei întârziți 18 cor. (21 lei) și are a se trimite pe adresa: Dr. Dimitriu Cioloca, profesor de teologie în Caransebeș (Ungaria)

Din »Biblioteca populară Socec« au apărut următorii numeri a 30 bani:

Nr. 79. continuând *Guy de Maupas* »Pe coastele Africii. Nr. 80. *Halima* »O mie și una de nopți. Nr. 81—82 *Ioan Popovici-Bănățeanu* »Nuvele din viața meseriașilor vol. I (55 bani). Nr. 83. »Fata Popei« de *Ion Dragoslav*. Nr. 84. »Nuvele umoristice« de *Ion Creangă*, E. Baican, T. Stefanelli și E. Teliman. Nr. 85—86 »Smei și Zânc de Artur Gorovei (55 bani).

Tot în Editura Socec au mai apărut: »Bătrânii« de *Em. Gârleanu*, schițe din viața boierilor Moldoveni, edit. II. Prețul 3 Lei; iar din »Biblioteca Socec« a scriitorilor Români a apărut »O seamă de cuvinte« și *Cronica de Ioan Neculce* (95 b.)

Din »Biblioteca pentru toți« a apărut nr. 485 cuprinzând »Snoave« versificate de *V. Bilciurescu*.

POȘTA REDACȚIUNELI.

Târgul-Mureșului. Îți mulțumim și te rugăm să ne dai și pe mai departe corespondențe interesante — numai puțin mai îngrijite și scrise pe o singură pagină. Salutări frățești.

D-șoara T. F. Zăzari. Ne pare foarte rău, că spațiul nu ne permite publicarea unui studiu atât de vast. În el însă am găsit atâtea cunoștințe

de toate felurile, încât ar merita să-l scoateți în broșură. Manuscriptul, deși nu se înapoiază, de astă-dată facem cu plăcere excepție și vi-l trimitem dacă ne dați marca poștală. Complimentele noastre.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Râm.

Redactor respons.: Victor Branicea.

Înainte de nașterea copilului

tânăra mamă folosind Emulsiunea Scott, va căpăta puteri nouă. Efectul rapid și cu succes surprinde și bucură pe ori și cine.

Emulsiunea Scott

se mistue ușor și are un gust plăcut. O singură încercare vă va convinge cât de potrivită este emulsiunea lui Scott pentru astfel de casuri,

Emulsiunea lui Scott

delătură oboseala la alăptare, înmulțește laptele și copilul va fi rumen și sănătos. Emulsiunea lui Scott este cea mai neîntrecută emulsiune. — 1.

Veritabilă numai cu marca — *res amil* — ca semn de garanție a procedurii lui Scott.

Prețul unei sticle originale 2 coroane 50 bani. Se capătă în toate farmaciile.

Câte-va cuvinte

asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărată — că în vremea de azi e bătaoasă la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiați și cari în urma ușurimei din tinerețe și prin deprinderi rele și-au adunat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca aceste stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cine-va care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală, trebuie să fie cine-va căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va în-ceta existența boalelor secrete.

De e chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al D-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10), unde pe lângă disoreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul i-se eliberează de materiile de boală, chinurile sufletești i-se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, ranele sifilitice, boalele de țevă bătută, nervi și șira spinării, începutul și de confuzie a minții, urmările onanierei ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotența), vătămăturile, boalele de sânge, de piele și toate boalele o ganelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și eșire separată. În ceea ce privește cura, depărtarea nu este pierdută, căci dacă cine-va, din ori-ce cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns a se înlătura numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie căruia. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. până la 5 ore p. m., (Dumineca până la 12 ore a. m.)

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital specialist, Budapesta, VII., Rákóczi-ut 10

LIBRARIA EDITOARE H. ZEIDNER BRAȘOV (BRASSÓ).

Fondată 1867. Cele mai bune și ieftine cărți pentru școalele populare Fondată 1867.

cari sunt răspândite în mai multe ediții și cu cari s'au obținut în tot locul cele mai bune rezultate în învățământ sunt următoarele:

Abcdarul ilustrat I-a carte a copiilor, de St. C. Alexandru, legat C -24
Abcdar nou ilustrat pentru școalele primare de ambele sexe, de D. Dogariu. Partea I, legată -30 fl. Partea II. legată cor. -36 fl.
Carte de cetire ilustrată pentru școal. primare de G. Zaharia. Part. I leg. -36 fl., II. leg. -40
Carte copiii ilustrată de St. C. Alexandru pentru cl. 2 primară, leg. -70 fl., broș. -50
Carte de cetire pentru anii din urmă ale școalelor populare și de repetițiune de D. Dogariu și N. Pilția, broșată cor. I -1, legată cor. 1.30
Abcdar maghiar întâia carte pentru deprinderea limbii maghiare în școal. pop., de Fr. Koos și V. Goldiș. Ed. V, legată cor. -40
A doua carte pentru deprinderea limbii maghiare de Fr. Koos și V. Goldiș Ediția II. legată cor. -40
Manual de limba germană pentru școal. populare, de I. Dorca, legat cor. -60
Aritmetica de E. F. Lurtz pentru școal. populare, traduse de un învățator. Partea I Numeri 1-100, broșat cor. -40
Partea II. Numeri dela 1-1000, ediț. 2. br. -70
Partea III. Frațiunile comune și decimale practica italiană, etc., leg. cor. 1.-, broș. cor. -80
Partea IV. Raporturi, proporțiuni, regulile de 3 simplă și compusă etc. etc., legată cor. 1.60 broșată cor. 1.20
Aritmetica de D. Dogariu, cu numeri întregi, ediția 2-a, broșată cor. -50
Aritmetica pentru anii din urmă ai școalei primare, de I. Dariu, broșată cor. -70
Geografia Ungariei de Dr. Nic. Pop și Vasile Goldiș. Elementele din geografia generală pentru școalele pop. Ed. IX. cu harta Ungariei colorată, broș. cor. -50, cu harta neagră, broș. -40
Istoria Ungariei și elementele din istoria generală pentru școalele populare, de Dr. Nic. Pop și N. Pilția. Ediția X., cu ilustraț., broș. -30
Istoria Ungariei în legătură cu istoria universală, pt. școal. pop. de S. Moldovan, broș. -30
Elemente din constituția patriei sau drepturile și datoriile cetățenilor pentru școal. pop. de Vasile Goldiș. Ediția II., legată -30
Fizica pentru școal. populare cu multe ilustrațiuni, de D. Făgărășianu, broșată -60
Elemente de fizică pentru școalele populare, de I. Dariu. Ediția V., legată -60
Cele mai multe cărți de școală sunt aprobate de Înalțul Minister sau de Preavenerabilele Consistoare.

Exemplare de probă, dacă există în intențiunea serioasă de a le introduce în școală, se dau gratis.
Economia câmpului și grădinăritul de G. Moian, broșată cor. -30 fl., legată -40
Elemente de muzica vocală pentru școalele populare, de N. Stoicovici, broșată cor. -30
Colecțiune de cântece și cântări bisericești pe note, pentru școalele populare de N. Stoicovici, Partea I., broșată cor. -30
Cărți auxiliare p. școalele primare.
Conductor la aplicarea noului Abcdar, ilustrat, de D. Dogariu. broșat cor. -24
Dicționar portativ român-german-maghiar, de H. Schlandt, broșat a cor. -20
- Ediția întreagă: român-german-maghiar, german-maghiar-român, maghiar-german-român, broșat cor. -60 fl., în pânză legat cor. -80
Lira școalei sau colecțiune de cântece pentru tinerimea școlară, de un prietin al copiilor, broș. cor. -40
Micul cântăreț în biserică sau răspunsurile de la Sfta Liturgie, de I. Dariu. Ediț. II. broș. -10
Micul rugătoriu în școală și acasă de I. Dariu, broș. cor. -10
Cântece de irozi la Nașterea Domnului împreună cu câteva cântări naționale, broș. -12
Epistole a Domnului Isus Christos ce a trimis-o Dumnezeu din cer, broș. -12 fl., leg. -20
Visul Născătoarei de Dumnezeu împreună cu rugăciuni pentru tot creștinul. broș. 12 fl., leg. -20
Sonorul sau frumos răsunațoarele plânso-cânturi la Mormântul Domnului, de G. Ucenescu. Ediția IV., broș. -24
Versurile Nașterii Domnului nostru Isus Christos. Ediția IV., broșată -12
Caiete de desen pentru școalele primare și civile.
Caiet de desen pentru școalele populare și civile de A. Lukács. Caietul I cu 50 de modele. Caietul II cu 40 de modele. Caietul III cu 25 de modele, la caietul cor. -16
Caiet de desen pt. școal. de fete. Ediț. II. -24
Modele pentru caligrafia română în școalele primare după sistemul profesorului gimn. A. Lukács și de I. Dariu, -20
Caiet de exerciții caligrafic cu diagonale, Nr. 1 și 2, a -06
Modele pentru caligr. maghiară și germ. -24
Caiete de probă stau la dispoziție.

Manuale pentru școalele medii.
(gimnaziale, reale și școalele civile de fete).
Gramatica limbii române pentru clasa I și II gimn. etc., de N. Bogdan, broș. cor. 2.30, l. 2.60
Curs sistem. de gramatica limbii române întocmit pentru școal. secundare, după cele mai nouă recerinte ale instrucțiunii de N. Pilția, revizuit de Nic. Sulică, prof. gimn. Ediția IV. volumul I. (Etimologia), broșat cor. 1.-
Curs de limba maghiară pentru școal. gimn. etc., prelucrată după Toepler de P. Budiu, prof. gimn., broșat cor. 1.20, leg în pânză c. 1.80
Manual de limba maghiară pentru cl. I gimn. etc., de N. Bogdan, Ed. II, broș. 1.20, pentru cl. II. broș. cor. 1.-, pentru cl. III. broșat cor. 1.20, pentru clasa IV. broș. cor. 1.40
Gramatica elementară a limbii germane cu deprinderi de tradus germane și române vîrite printre regulile și cu vocabulele de I. Maxim, prelucrată de N. Pilția, broșat cor. 1.30
Sintaxa limbii germane întocmită pentru cl. super. ale școal. medii de N. Pilția, broș. 1.-
Gramatica latină pentru cl. I și II. gimn. prelucrată după sistemul lui H. Perthes de P. Budiu Iosif și A. Bărseanu, broș. cor. -50
Carte de cetire latină pentru cl. I. gimn. de de P. Budiu, Iosif și A. Bărseanu, cu vocabular, broșat cor. 1.20, pentru cl. II. gimn. cu vocabular, broșat cor. 1.60
Explicări la cărțile de limba latină pentru cl. I. și II. gimn. de P. Budiu, Iosif și A. Bărseanu, broșat cor. -50
Sintaxa limbii latine pentru cl. III și IV gim. de V. Goldiș, prof. in pens., broș. cor. 1.60
Curs complet de limba franceză de A. Vlaicu metoda I. Fetter. Partea I și II, broș. c. 1.60 partea III, cor. 1.60, partea IV. cor. 2.-
Grammaire française de A. Vlaicu, broș. -60
Geografie pentru școalele medii, după D. Laky, de prof. D. Făgărășianu și S. Moldovan. Tom. I. Regatul Ungariei, ed. 2-a ilustr. leg. cor. 2.-
Geografia pentru școal. medii, după D. Laky, de D. Făgărășianu și A. Bărseanu. Tomul II. Europa fără de reg. Mării-Mediter. broș. c. 1.- Tom. III. Asia, Africa, Australia și America, 2.-
Curs elementar de botanică și zoologie pentru clasele inferioare etc. de G. Chelariu, partea II broșat cor. 2.-
Toate cărțile, opuri muzicale și revizite de școală etc. se pot procura de la LIBRĂRIA H. ZEIDNER, Brassó (Brașov). Cataloge se trimit franco în tot locul.

Istoria universală. pentru școalele sec. de V. Goldiș. Volum. I. Evul vechiu, broș. cor. 1.50
Aritmetica de F. E. Lurtz. Partea III. fracțiunile comune și decimale, practica italiană, regula de trei simplă și compusă etc., broș. cor. -80
Partea IV. Raporturi, proporțiuni, calculul societății și câteva alegațiuni, Terminul mediu, interesele compuse, calcularea factorilor, discontului, a hărtilor de stat, a acțiilor. Purtarea și inducerea contului curent, contabilitatea industrială etc., broșată cor. 1.20, legată în pânză cor. 1.60
Cărți auxiliare și diverse.
Carte de cetire pentru clasa I. și II. gimn. și reală, seminare, pedagogice și școal. super. de fete, de Ioan Popea reviz. de Dr. Const. Lacea, ediț. V, legat în pânză cor 2.-
Dicționar german-român pentru școală și conversațiune de Th. Alexi, 5 ediție, broș. cor. 3.60
- român-german 2 ediț. prelucrată și completată. S'a aplicat în parte ortografia Academiei Române dela 1904, exclusiv cea mai nouă ortografie germană, broșat cor. 4 50
Amândouă părțile legată într'un volum elegant în piele cor. 10.-
Caractere morale esemple și setințe de Ioan Popea, profesor, broșată cor. 2.-
Încercări în literatură de I. A. Lăpădat, br. -50
Despre metrii, în poeziile lirice a lui Horațiu de I. Lengeru, cor. -20
Instrucțiuni populare despre datorințele și drepturile de dare de W. Niemandz, broș. cor. -60
Bucătăreasa națională carte de bucate cu 1465 de rețete, de J. C. Hincescu, broș. cor. 1.60
Păvăniile mult cercatei Griselde istorioară morală prea interesantă, de Hincescu, broș. c. -12
Mănușchiu de flori, colecție de poezii și cântece vechi de Nic. Oancea, broșată cor. -20
Deposit general al tuturor cântecelor
pentru solo și coruri, compoziții de pian, (la olaltă circa 105 piese) a renumitului compozist și director de cântări
GEORGE DIMA, Brașov.
Cataloge, care vor apărea în curând, se trimit franco în tot locul.

Invățători, librari și vînzători primesc rabat.

Vânători români!
Cetiți! Cetiți!
Cumpăr cu prețuri bune tot felul de animale sălbatică vii, precum și piei în bună stare, de pildă: Urși, Lupi, Râși, Zderi, Vidre, Vulpi, Viézuri etc. etc. Coarne de capre negre, capre roșii, capete de vieri sălbatici cu colți. Tot felul de Vulturii sau alte pasări răpitoare în stare vie sau împușcate.
Arme vechi, de cari s'au servit moșii și strămoșii noștri la vînațoare, precum și alte unelte de cari s'au servit pentru același scop.
In fine: Coarne de cerb sau altfel de oase mari, cari se găsesc adesea, la săpături prin peșteri, pe maluri de gârle, sau surpări de maluri.
Adresa:
Petru Popovici,
Strada Prundului 21.
Cursul la bursa din Viena.
Din 16 September n. 1909.
Renta ung. de aur 4% 113 40
Renta de corone ung. 4% 92 25
Impr. câ. fer. ung. în aur 3 1/2% 82 20
Impr. câil. fer. ung. în argint 4% 125 50
Bonuri rurale croate-slavone 94.-
Impr. ung. cu premii 213 75
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin . 143.-
Renta de hârtie austr. 4 1/10 . . . . . 95 60
Renta de argint austr. 4 1/10 . . . . . 95 55
Renta de aur austr. 4% 117 15
Renta de corone austr. 4% 95 55
Bonuri rurale ungare 3 1/2% 84.65
Losuri din 1860 . . . . . 163.75
Acții de-ale Băncii ung. de credit 1769.-
Acții de-ale Băncii austr. de credit 771 50
Acții de-ale Băncii austro-ung. 666 75
Napoleondori. 19.07
Mărci imperiale germane 117.47 1/2
London vista 239.67 1/2
Paris vista 95.27 1/2
N. te. italiene 95 05

„ȘOIMUL“,
institut de credit și de economii, societate pe acții în Murăș-Uioara.
CONCURS
pentru ocuparea postului de contabil la nou înființatul institut de credit și de economii „ȘOIMUL“, societate pe acții în Marosujvár, să deschiadă prin aceasta concurs cu termen până la 30 Septembrie a. c.
Cei-ce voiesc a ocupa acest post, pentru care în anul prim să stabilește un salar de cor. 2000 și tantiema statutară, au să dovedească:
a) că au absolvat vre-o școală comercială medie sau superioară;
b) că au praxă în afaceri de bancă;
c) că posed în vorbire și scriere cel puțin limba română și maghiară.
După praxă de un an, având purtare bună și dovedind aptitudini corespunzătoare, cel ales va putea fi numit definitiv, când apoi se va sistemiza din nou salarul, gradațiile și banii de cuartir.
Cererile instruate cu cele de lipsă au să fie înaintate subscrisului în Orăștie—Szászváros.
Orăștie, în 10 Sept. 1909.
N. VLAD,
farmacist, președintele direcțiunii inst. de credit și economii „Șoimul“ societ. pe acții, Marosujvár.
(719,1-3)

Cursul pieței Brașov.
Din 17 September n. 1909.
Banenote rom. Cump. 19.- Vînd. 19 06
Argint român . . . . . 18 80 . . . . . 19.-
Lire turcesci . . . . . 21 40 . . . . . 21 50
Scris. fonc. Albins 5% 100.- 101.-
Ruble Rusesci . . . . . 251.50 . . . . . 2 53
Gapeleondori. . . . . 19.- 19. 2
Naibeni . . . . . 11.30 . . . . . 11 40
Mărci germane . . . . . 11.17 . . . . . 117.50

Publicațiune.
Subscrisa primărie comunală, prin aceasta face cunoscut, cumcă crășma comunală de sub Nr. 114, care are licență de vânzare, prin licitațiune publică se dă în arândă la cel ce dă mai mult, în 27 Septembrie a. c. la 2 oare p. m. în cancelaria comunală pe 6 ani următori și anume: dela 1 Ianuarie 1910 până la 31 Decembrie 1915; se provoacă deci prin aceasta licitații, ca ofertele lor provăzute cu timbru de 1 cor. să le înainteze la primăria comunală până în 27 Septembrie a. c. la 12 oare a. m.
2. Prețul de strigare e de 2400 cor. arândă anuală.
3. La oferte sunt a se aclude ca vadiu 10%.
4. Licitațiunea publică de arândare se va ținea în 27 Septembrie a. c. la 2 oare p. m. în prezența reprezentanței comunale.
Condițiunile mai amănunțite se pot vedea în oarele oficioase la primăria comunală și la notarul cercual din Zlagna.
Ighisdorful-romănesc, în 14 Septembrie 1909. u. p. Bürköš.
Primăria comunală:
Szikszay Bódea, Orosz József,
notar cercual. primar.
(724,1-2.)

AVIZ!
La societatea comercială „Consum“ în Blaj află aplicare imediat un comis harnic în bransa băcăniei și ferăriei.
(720,1-3.)

„ECONOMUL“,
institut de credit și economii, societate pe acțiuni.
Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Veselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludușul de Mureș, Panticu, expozițură în Aiud.
Intenciat la anul 1886.
Are Capital social în 4000 acțiuni K. 400.000
„ Fonduri de rezervă „ 250.000
„ Fonduri culturale și de binefacere „ 15.000
„ Depuneri spre fructificare circa „ 1.500.000
Primește depuneri spre fructificare dela privați cu 4 1/2% și cu 5%, iar la suma peste 10.000 cor. și dela corporațiuni culturale sau filantropice cu condițiuni excepțional favorabile.
Escomtează cambii cu cel puțin două subscrieri;
Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară cu 7% și 8%; Acoardă împrumuturi ipotecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7%.
Acoardă împrumuturi de Contocurent cu acoperire de hărți de valoare notate la bursă cu 6% și 7%;
„Economul“ ajută, ca să se înființeze în comune bănci sătești; de aceea s'au făcut la Gilău, Feneș, Sălciua, Tic, Berind.
„Ecnomul“ mijlocește cele mai sfine asigurări pe viață și contra focului.
Președinte: Vicepreședinte:
Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir.
Dir. executiv:
Dr. Amos Frâncu.
Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladislau Papp, Ștefan Havași, Dr. Romulus Marcu, Iuniu Br. Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Jurisconsult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

Institut indigen. Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
 din Sibiu

intemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și esplosiune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru casul mortii și cu termin fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, ronte pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: **95,816.412 cor.** Capital asigurat asupra vieții: **9,882.454 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii **4,484,278-83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4,028,113-12 c.**

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etagiul I., curtea I., și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare, precum și de la subagenții din toate comunele mai mari.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 17 Septembrie 1909

Măsura său areutatea	Calitatea.	Valuta în Kor. ni.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	24
"	Grâu mijlociu	23
"	Grâu mai slab	22
"	Grâu amestecat	18
"	Săcară frumosă.	16
"	Săcară mijlocie.	15
"	Orz frumos	9
"	Orz mijlociu.	8
"	Ovăș frumos.	7
"	Ovăș mijlociu	6
"	Cacuruz	13
"	Mălaiu (meiu)	11
"	Mazăre.	18
"	Lințe	24
"	Fasole	12
"	Sămână de in	18
"	Sămână de cânepă	15
"	Cartofi	4
"	Măzărliche.	—
1 kilă	Carne de vită	1 12
"	Carne de porc	1 52
"	Carne de berbec.	— 96
100 kil.	Său de vită prospăt.	40
"	Său de vită topit.	62

Cărămizi și țigle

se află în magazinul nostru din Bistrița, piața cailor Nr. 9, cu următoarele prețuri:

o mie de cărămizi { în magazin . . . 28 C.
 în wagon la gara d-n Bistrița . . . 34 C.

o mie de țigle (șirepuri) { în magazin . . . 15 C.
 în wagon la gara d-n Bistrița . . . 16 C. 40 f.

Cărămizile și țiglele (șirepuri) sunt de calitate superioară, lucrate și arse foarte bine,

din vestitul lut mălos ce se află în Bistrița.

Comandele cu calea ferată se efectuează prompt. Prețul se rambursează, dacă nu se statorcesc alte condiții de literare.

Probe la cerere se trimit.

Societatea acționară de cărămidărie

in Bistrița (Beszteroze).

(708,5-20.)

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcănă Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat in cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta cu prețuri ieftine.

Comisiune și depou de sicriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.

Depou de cununii pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru venet, pentru copii, precum și cioclii.

Comandele întregi se execută prompt și ieftin, iau asupra-mi și transporturi de morți in străinătate.

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

93 - *

„Gazete Transilvaniei“ cu numărul a 10 kieri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudlof și la Eremias Nepoții.

IOAN SÊRBU

lăcătuș artistic și instalator,
 Brașov, Strada Cismarilor 8.

Am oneara a aduce la cunoștința Onor. public din Brașov și jur, că mi-am deschis un atelier de

LĂCĂTUȘERIE ARTISTICĂ

Iau in întreprindere: conducte de apă, odăi de scaldă, canale: sări și mașine de bucatărie etc. etc.

Primesc ori-ce fel de lucruri și reparaturi ce aparțin acestei branșe.

Rog Onor. public a avea toată încrederea în mine având mai mulți ani praxă în București și Viena.

Totodată fac cunoscut, că in atelierul meu se primesc imediat 3 băieți ca ucenici, cari vreau să se aplice la lăcătușerie. Apelând la sprijinul Onor. public, semnez cu stimă

(708,4-6.)

IOAN SÊRBU.

Încălțăminte de fat feline

GHETE

original americane pentru Dame, Domni și Copil.

- Papuci albi de atlas.
- Papuci albi
- Papuci de dans.
- Papuci de gimnastică
- Papuci călduroși
- Papuci de postav.
- Cisme de lucru.
- Cisme Halina.
- Cisme de vânat.
- Cisme de călărit.
- Gamasse.
- Galeci.
- Ghete cu șnoare.
- Ghete cu nasturi.
- Ghete cu zug.
- Ghete de voiaju.
- Pantofi de casă

pentru Dame, Domni și Copil. Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment. Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.

Strada Vămii nr. 36, (vis-à-vis de Cafeneaua Transilvania).

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce comandă cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
 IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
 LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
 DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
 DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
 pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
 Circulare, Scrisori.
 Couverte, in totă mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
 INDUSTRIALE, de HOTELURI
 și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE
 BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.